

Tabor

1945 - PADLI ZA BOGA, NAROD, DOMOVINO - 1985

UNIVERSITETA LJUBLJANA
1985

EL FORTIN

3-4

1945-1985; Dr. Gregorj Rožman — 25 let po odhodu; Priče: Lic. Ivan Korošec; Vznik nove de:nice; Prepričali so se; September 1945 (nad.); Poslednji prepir; Srečanje z zgodovino (PK); Zveza slovenske akcije in bodočnost; Iz društev; Naši možje; „Ponesen sem, da sem Slovenec“; „Il Regno“ in nadškof Alojzij Turk; Naši mrtvi; Iz domovine; Na uredniški mizi; Darovali so.

TABOR je glasilo Združenih slovenskih protikomunistov ● TABOR je last in vestnik Tabora SPB ● Mnenje Tabora SPB predstavljajo članki, ki so podpisani od glavnega odbora ● Izdaja ga konzorcij. Predsednik: inž. Anton Matičič ● Urejuje in odgovarja uredniški odbor glasila: za lastništvo Lic. Ivan Korošec, upravnik Božo Šušteršič.

TABOR is the voice of the Confederation of the United Slovene Anticommunists.

TABOR es el órgano de la Confederación de los Anticomunistas Eslovenos Unidos ● Director: Ing. Antonio Matičič, Ramón L. Falcón 4158, Bs. Aires, Argentina.

Imprenta: Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina, T. E. 362-7215

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 246.391.

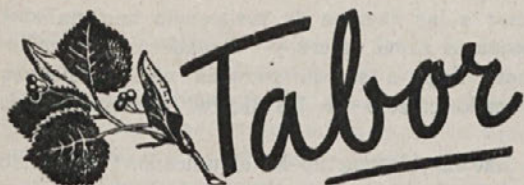
NAROČNINA: Ša 1 000.-, Južna Amerika 10 dolarjev, Evropa-Avstralija: 12 dolarjev, ZDA in Kanada 12 dolarjev (zračno paket). Letalska naročnina za vse države 15 dolarjev.

Naročila, reklamacije, nakazila, dopise in ostalo pošto pošiljajte na naslov: Inž. Anton Matičič — Río Colorado 1806 — (1686) Hurlingham — Bs. As. — Argentina.

NAŠA NASLOVNA SLIKA:

Nikakšni argumenti, najmanj seveda v režimovskem zgodovinopisju nagrmdene laži, ne bodo mogli nikdar izmiti resnice, ki bo ostala z neizbrisnimi črkami zapisana v anale, iz katerih bodo črpali bodoči redovi slovenskega naroda. Ko so Titovi komunisti s pomočjo Stalinih oklopnikov v grozi stotisočev nasilno poklanih žrtev širom Jugoslavije zaradi izdajstva demokratičnega Zapada zaključili krvavo revolucijo za časa tuje okupacije, so tudi desetstisočji poštenih Slovencev, ki so že takrat na svoji koži občutili vse strahote tiranskega rdečega sistema šli pod zaščito svojih dičnih, nikdar premaganih domobrancev rajši v negotovost proti Vetrinjskemu polju — svobode iskat.

PORAVNAJTE NAROČNINO!

Svobodni sveta,
združite se!
Za Boga,
Narod, Domovino!

Marzo-Abril 1985

BUENOS AIRES

Marec-April 1985

QUADRAGESIMO ANIVERSARIO

En este año 1985 se cumplirán cuarenta años de la más grande tragedia que conoce la historia de nuestro pueblo esloveno. No es casualidad de que la misma coincide con la finalización de la más cruenta contienda mundial. Los planificadores de la revolución comunista han tenido éxito sin que los líderes de Occidente se dieran cuenta de ello. Es más: en conjunto celebraron la victoria.

Pero hubo una pequeña excepción: el ya durante la guerra crucificado pueblo esloveno ha dado su ejemplo glorioso para la humanidad entera aunque como víctima: la resistencia contra la conspiración mundial comunista le ha cobrado su cuenta: millares y millares de sus mejores han sido inmolados en nombre de la revolución comunista, que quiso así asegurarse la seguridad en el poder.

Pero recapitulemos los hechos históricos:

En el mes de abril de 1941 atacaron los ejércitos del Eje al Reino de Yugoslavia, que en pocos días quedó vencido y repartido entre los vencedores. Pero casi en el mismo comienzo de la ocupación ha comenzado también la resistencia activa bajo el mando del legendario general Draža Mihailović. Recién al producirse varios meses más tarde el ataque alemán contra la Unión Soviética, los comunistas yugoeslavos —hasta entonces fieles colaboracionistas de todas las fuerzas de ocupación— dieron comienzo a la —por ellos llamada— “guerra de liberación” bajo el mando del entonces fiel lacayo de Stalin — Josip Broz—Tito.

Los comunistas no tardaron mucho en sacarse la máscara y con sus atrocidades demostrar su verdadera cara: la revolución comunista durante la ocupación enemiga; encubriendo con la pseudoliberación la meta final: la revolución para obtener el poder después de la guerra. Así ha quedado el pueblo esloveno de repente entre dos enemigos: los externos — las fuerzas de ocupación y los internos: los comunistas encubiertos con la máscara de la liberación.

La ya intolerable situación se hizo más difícil aún, cuando los aliados

occidentales decidieron abandonar a las fuerzas de resistencia nacionalistas y reconocieron a Tito y sus secuaces como únicos y "verdaderos" guerrilleros liberadores. De esta manera llegó a ser la pequeña nación eslovena la primera víctima del equivocado cálculo de los líderes occidentales de la política mundial.

Sin embargo la diminuta nación eslovena no ha claudicado. Conociendo la verdadera naturaleza y la meta de la "guerra de liberación" comunista e impulsada por las masacres y el terror de la revolución titoísta la población misma de las remotas aldeas ha creado las unidades de autodefensa, hasta que en el año 1943, el célebre general Leon Rupnik ha llegado a organizar al ejército anticomunista de los "domobranci" (defensores de la patria). Bajo el lema universal de los pueblos libres: DIOS — PUEBLO — PATRIA los heroicos "domobranci" resistieron, victoriosamente, todas las embestidas de las bandas comunistas, barriendo del suelo patrio a los lacayos de la conspiración mundial roja y sentando de este modo, el ejemplo glorioso para todo el mundo libre.

Cuando en la segunda mitad del año 1944 irrumpieron los inmensos ejércitos soviéticos en Yugoslavia, instalaron en Belgrado al gobierno comunista del llamado mariscal Tito.

Ante la incomparable superioridad de las fuerzas conjuntas de Stalin y Tito, las tropas nacionalistas se vieron obligadas a retroceder; no sin ofrecer la resistencia extrema en forma tal, que, hasta el mismo fin de la guerra, los comunistas no lograron apoderarse de Eslovenia, situada en la parte occidental de Yugoslavia. Recién entonces, las fuerzas anticomunistas se replegaron a Carintia y depusieron, en la campaña de Vetrinj, sus gloriosas armas, solicitando el amparo a las tropas británicas, que han ocupado aquella parte de Austria. Con los bravos guerreros se replegaron también decenas de miles de la población civil, huyendo ante el terror rojo que se cernía sobre la patria.

En esas precisas circunstancias ha sido cometido, allá, en la campaña de Vetrinj el crimen, que por la perfidia de su ejecución no tiene comparación.

Los británicos, en aquel entonces aliados de las criminales hordas al servicio del imperialismo rojo, han devuelto en vagones de carga cerrados, no solamente más de 12.000 soldados anticomunistas eslovenos ya desarmados, sino también un número elevado de refugiados civiles a Tito... En los últimos días del mes de mayo y durante los primeros días de junio del año 1945 —semanas enteras después que la guerra ya había terminado— los secuaces de Tito, al recibir esas multitudes, las han masacrado, sin más trámite, de la forma bestial inimaginable. Solo unos pocos lograron salvarse de entre los cadáveres en las fosas comunes, huyendo a través de los bosques y ríos hacia el mundo libre para testimoniar ese tremendo genocidio.

En el corriente año 1985 se cumplirán cuarenta años de aquella tragedia nacional eslovena. Sin embargo los pocos testigos sobrevivientes de

aquellas matanzas bestiales, ni todos los miles de refugiados que buscaron el amparo de la generosidad del mundo aún libre, pudieron, hasta ahora, romper definitivamente las murallas del silencio, erigidas por los intereses creados alrededor de ese martirio de la nación que ha sentado el ejemplo de la lucha por la libertad y dignidad humanas.

Tal vez, para justificar su procedimiento, Tito y sus secuaces procedían según las enseñanzas de Lenin: "Cuando las gentes nos critican por nuestra crueldad, nos preguntamos como pueden olvidar los principios más elementales del marxismo" (Pravda, 26 de octubre de 1918).

El pueblo esloveno hoy ya no llora más a sus mártires. Bajo el prisma de los acontecimientos mundiales, aquellos guerreros, caídos en aquel entonces, en la vanguardia de la humanidad amante de la libertad, se han convertido ya en héroes, cuyo ejemplo hoy más que nunca, ilumina los campos de batalla donde en la sangre de nuevos mártires héroes se engendran los designios de las futuras generaciones.

Es por eso que los veteranos anticomunistas eslovenos, diseminados por los países aún libres del mundo entero, orgullosos de su trágico pasado, en nombre de sus héroes caídos, por encima de las murallas de la conspiración mundial de silencio acerca de la verdadera imagen del comunismo titoísta, claman:

¡LIBRES DEL MUNDO! ¡UNIOS! — ¡POR DIOS - PUEBLO - PATRIA!

ŠTIRIDESETA OBLETNICA

Letos se bo dopolnilo štirideset let v zgodovini največje tragedije slovenskega naroda. Njen sovpad z zaključkom največjega svetovnega spopada ni slučaj! Načrtovalci komunistične revolucije so uspeli, ne da bi se zmagoslavni voditelji Zapada tega sploh zavedali. Še več: skupno so proslavljali zmago.

Toda bila je ena mala izjema: že med vojno na križ pribiti slovenski narod je v tistih dneh dal mogočen zgled vsemu človeštvu, čeprav kot žrtev: njegov odpor proti svetovni komunistični zaroti je terjal svoj račun: tisoči in tisoči njegovih najboljših so bili žrtvovani v imenu komunizma, ki si je hotel tako zagotoviti oblast.

Naj obnovimo zgodovinska dejstva:

Meseca aprila 1941. leta so sile Osi napadle Kraljevino Jugoslavijo, ki je bila v nekaj dneh premagana in razdeljena med zmagovalce. Toda skoro istočasno z okupacijo se je tudi že začel odpor pod poveljstvom legendarnega generala Draže Mihajlovića. Šele po nemškem napadu na Sovjetsko zvezo so jugoslovanski komunisti, do takrat zvesti sodelavci okupatorjev začeli, kakor jo sami imenujejo, „osvobodilno“ vojno pod vodstvom Josipa Broza-Tita, Stalinu zvestega lakaja.

Niti niso dolgo čakali in so si že sneli masko in z divjaštvom poka-

zali svoj resnični namen: komunistična revolucija za časa sovražne okupacije, ki naj zakrije z lažno osvobodilno krinko končni cilj: revolucija za doseg oblasti po vojni. Tako je bil nenadoma slovenski narod med dvema sovražnikoma: zunanjim — okupacijske sile, in notranjim: komunisti, zakrinkani z masko osvoboditve.

Že sama po sebi neznosna situacija je postala še hujša, ko so zapadni zavezniki zapustili Dražo Mihajloviča in priznali Tita in njegove pajdaše kot edine in „resnične“ borce za svobodo. Tako je mali slovenski narod postal prva žrtev zgrešenega računa zapadnih voditeljev svetovne politike.

Vendar Slovenci niso klonili. Poznavajoč pravi značaj in cilj „osvobodilne vojne“ komunistov ter s pokoli in strahovanjem titoistične revolucije prisiljeno je prebivalstvo v vaseh ustanovilo samoobrambne enote. Leta 1943 je slavni general Leon Rupnik organiziral protikomunistično vojsko: domobrance. Z geslom vseh na svetu svobodoljubnih narodov: Bog — Narod — Domovina, so junaški domobranci prestali zmagoslavno vse komunistične napade in očistili slovensko zemljo rdeče sodrge in tako dali zgled vsemu svobodnemu svetu.

Ko so v drugi polovici 1944. leta vdrle v Jugoslavijo ogromne sovjetske vojske, so v Belgradu postavile Tita na oblast.

Pred ogromno premočjo združenih sil Stalina in Tita so se nacionalistične sile morale umikati. Vsekakor pa so še nudile odpor tako, da so komunisti komaj ob samem koncu vojne zasedli Slovenijo. Šele tedaj so se protikomunistični borci umaknili v Avstrijo na Koroško in oddali orožje na Vetrinjskem polju angleškim četam, ki so zasedle ta del Avstrije in jih prosili za zaščito. S hrabrimi borci so se umaknili tudi desettisoči civilnega prebivalstva, ker so poznali komunistično strahovlado.

Prav v teh okoliščinah je bil zagrešen na Vetrinjskem polju zločin, ki v svoji perfidnosti nima primerjave.

Angleži, takrat zavezniki zločinskemu rdečemu imperializmu vdinjanih hord, so v zaprtih živinskih vagonih vrnilo Titu ne samo čez 12.000 slovenskih razoroženih protikomunističnih borcev, temveč tudi številne civilne begunce... Zadnje dni maja in prve dni junija 1945. leta — tedne po končani vojni — so Titovi pajdaši te vrnjene množice neusmiljeno na najbolj živinske načine mučili in pobili brez kakršnegakoli sodnega postopka. Le nekaj jih je ostalo živih in se jim je posrečilo rešiti se izmed mrtvih trupel v jamah in so nato pobegnili preko rek in gozdov v svobodni svet kot priče tega strašnega rodomora.

Letos bo poteklo štirideset let od te slovenske narodne tragedije. Toda niti tistih nekaj rešencev niti tisoči beguncev, raztresenih širom svobodnega sveta, niso do sedaj mogli uspešno prebiti zidu molka, ki so ga gotovi interesi postavili okrog tega mučeništva naroda, ki je s svojo borbo za svobodo in dostojanstvo človeka dal zgled vsemu svetu.

Morda so Tito in njegovi pajdaši opravičevali svoje početje z Leninovimi besedami: „Kadar nas ljudje kritizirajo zaradi naše krvoločnosti,

se vprašamo, kako morejo pozabiti osnovne principe marksizma“ (Pravda, 26. oktobra 1918).

Slovenski narod danes ne objokuje več svojih mučenikov. Oni so že postali heroji, ki so darovali svoja življenja kot predstraža človeštva in s svojim zgledom razsvetljujejo bojne poljane, kjer divja boj za svobodo in kjer kri novih mučenikov — junakov daje zgled in usodo generacijam.

Zato, prav zato, širom sveta po še svobodnih deželah živeči slovenski protikomunistični veterani, ponosni na svojo tragično preteklost in v imenu padlih junakov kličejo preko zidov molka o resnični podobi titovskega komunizma:

SVOBODNI SVETA: ZDRUŽITE SE!

ZA BOGA — NAROD — DOMOVINO!

PRIČE

Vencelj Dolenc

ČASNIKAR: — Čeprav je bilo o največji tragediji vse zgodovine slovenskega naroda — o izročitvi in pokolu slovenskega domobranstva — zapisanega že ogromno gradiva, ta snov ne bo nikoli do konca izčrpana. Ker pa je letošnja 40-letnica teh do neverjetnosti strahotnih dogodkov mogoče zadnja pomembna obletnica ko še živijo priče, ki so v resnici po sami milosti božji ušle grozni smrti pod nožem, strelom ali udarcem izgubljenega brata, smo se odločili, da jih poiščemo in vsem rodovom slovenskega naroda v opomin na naših straneh

ohranimo njihove izpovedi očitvecev. — Vi ste eden izmed njih; in kljub težki operaciji, ki ste jo prestali pred leti, čil in zdrav, vedno dobre volje, poln dejavnosti in navdušenja... — Kar sami se predstavite!

ODGOVOR: — Sem Vencelj Dolenc, rojen 8. oktobra 1923 v Virmaše št. 33 škofja Loka. Moj oče je bil Jakob Dolenc, rojen leta 1888 v vasi Stirpnik-Selca nad škofjo Loko. Moja mati je bila Antonija roj. Porenta. Oba sta umrla v Argentini. — Ah, moj oče... Leta 1914 je kot avstrijski vojak pobegnil iz zapore v Celovcu, kjer naj bi bil ustreljen, ker je rekel, da Srbov

ne bo streljal... Vsa štiri leta prve svetovne vojne se je skrival in ob koncu odšel kot eden izmed prvih prostovoljcev na Koroško. Ob nemškem napadu na Jugoslavijo leta 1941 se je zopet prostovoljno javil k vojakom, čeprav je bil že 53 let star.

ČASNIKAR: — Jabolko ni padlo daleč od drevesa...

ODGOVOR: — 11. januarja 1943 sem bil vpoklican v nemško vojsko. Najprej bi moral odslužiti tri mesece pripravljalne vojaške službe (Arbeitsdienst). Pozivu sem se odzval samo zato, da bi zvrnil odgovornost s staršev. Po 14 dneh sem namreč že pobegnil; pa so me ujeli v Celju, kjer sem bil zaprt štiri dni. Nato so me prepeljali v Gradec, kjer sem bil v zaporu 38 dni, nato pa zaprt še 15 dni v vojašnici Lang pri Lebringu. — Po treh mesecih smo bili določeni za transport v Francijo... Pa sem jo zopet ucvrl; to pot skupaj s prijateljem Poldetom Volčičem. Toda že v Mariboru so naju ujeli in zvečer pripeljali nazaj v vojašnico — v zapor, iz katerega sva drugi dan, dne 11. aprila 1943 ob 8 zvečer dokončno pobegnili... To pot sva hodila peš in se po sedmih dneh prepeljala z brodom preko Drave ob prvi železniški postaji niže Dravograda. Na velikonočni ponedeljek sva se v Kotljah priključila partizanom, katere sva takrat še imela za borce za svobodo...

ČASNIKAR: — Kako ste po vsem tem mogli zaiti med — „izdajalske“ domobrance...? —

ODGOVOR: — Bila sva priključena udarni desetini za okolico Železne Kaple. Že idoč tja je naš vodnik Ciril ubil kmeta Podolšenika (po domače) v vasi Kopriva pri Črni in zažgal hišo in ostala poslopja. Tri tedne pozneje je pod vodstvom Bora ubil kmeta po domače pri Kariž v vasi Kapliška kopriva pri Železni Kapli ter zažgal vsa poslopja. Bilo mi je zadosti. Naslednji dan sem pobegnil. Preko Logarske doline, Turške brane, Dolgih njiv pod Grintovcem pridem na Kokrško sedlo, pa že drugi dan, na praznik sv. Petra in Pavla naletim — na partizane na št. Urški gori nad Cerkljami. Vzdržal sem 14 dni. Po pobegu pridem končno nazaj v domače škofjeloške hribe — seveda zopet med partizane, izmed katerih sem še dvakrat pobegnil... toda sedaj že odločen, da se bom proti njim boril zaradi njih zločinskih umorov med civilnim prebivalstvom...

ČASNIKAR: — Kako ste to izpeljali?

ODGOVOR: — Do konca aprila 1944 sem bil skrivač. Nato sem se pridružil škofjeloškim domobrancem, ki so se prav takrat organizirali. Z njimi sem ostal na straži slovenskih domačij pred zločinskimi komunističnimi morilci vse do 10. maja 1945, ko smo se umaknili na Koroško.

ČASNIKAR: — Na Vetrinjsko polje...?

ODGOVOR: — Kot vsi. Kaj se je tam dogajalo, je že znano. Kljub temu, da smo morali odložiti orožje, so nas držali naši voditelji pod vojaško disciplino... smo „eksercirali“... celo grozili so, če bi kdo hotel pobegniti... še mobilizacijo so izpeljali in nas preorganizirali v „slovensko narodno vojsko“... Pri tej reorganizaciji sem bil dodeljen kot narednik v 4. „gorenjski“ polk pod poveljstvom majorja Antona Mehleta... Ko je prišla vrsta na nas, so nas Angleži prepeljali s kamioni na železniško postajo Podgorje (Maria

Elend) ter preko Podrošče, Jesenic, Kranja v Škofjo loko... S postaje so me odgnali v škofjeloški nunski grad, kjer danes prirejajo izseljeniške piknike... V mojem transportu preko tunela v Jesenice nas je bilo okrog 2.500, a ostali so bili ob 10. uri prepeljani z Mehletom na čelu v Pliberk. — Že na Jesenicah, ali bolje rečeno, pred Jesenicami, kjer se je vlak ustavil, so iz prvih, osebnih vagonov, ki so bili določeni za oficirje, pobrali ljudi ter odvedli nazaj proti tunelu in jih tam pobili... — V škofjeloški grad smo dospeli med 6. in 7. uro popoldne. Vstopili smo pri spodnjih vratih, pri Jamniku, in nato šli po stopnicah v gornje prostore. Ob straneh so stali partizani in bili po nas s puškinimi kopiti. Vrh stopnic, kjer smo morali čakati, se je prikazal Drago Vraničar, takratni škofjeloški župan in me s kopitom brzostrelke trikrat pobil do nezavesti. „Buško“, bulo na glavi še sedaj hranim za spomin nanj... Nato me odvedejo v okroglo sobo grajskega stolpa — baje stara grajska ječa —, ki so ji rekli „bunker“. Že na poti tja so me neprestano pretepali. Ta pretep je trajal vso noč, ves naslednji dan, kakor tudi ponoči od torka na sredo. — V sredo 31. maja zjutraj pa so začeli klicati posameznike. Prvi je bil na vrsti Jaka Klobovs, bivši poveljnik škofjeloške domobranske postojanke. Čez kake pol ure sem bil na vrsti jaz. Takoj zunaj vrat smo zavili na levo po stopnicah do sobe, ki je bila na notranji strani povezana z oknom na stranišče, na zunaj pa sta gledala dva velika okna. Ko me sunejo v sobo, vidim Jaka Klobovsa stati v kotu. Prvi trenutek sem imel vtis, da je bil obešen. Bil je ves razbit, s pretrganimi ustnicami, nosnicami in ušesi. Roke je imel zvezane na hrbtu. Zvezali so tudi mene in šli iskat druge. Kmalu nas je bilo 48. — Ta dan nas niso več pretepali. Pač pa so nas popisovali: priimek, ime, kaj si bil po činu... in vsakemu dopisali še 10 — 15 zločinskih umorov... Ni se bilo treba podpisati. Pred večerom so nas tudi slikali.

ČASNIKAR: — Kaj ste takrat mislili?

ODGOVOR: — Na beg! — Že prejšnjo noč sem sklenil, da pobegnem. To prepričanje, da moram pobegniti, me ni nikdar zapustilo. Zato sem tudi sedaj začel takoj organizirati vse potrebno. Drug drugega smo začeli odvezovati in si krepiti pretolčene in otrple roke. Kose vrvi, s katerimi smo bili zvezani, smo povezali skupaj in poskrili v zaboje z mivko ki so ostali tam še od Nemcev. Tako smo imeli spleteni že dve vrvi, ki bi nam zadoščali za spust skozi okno na dvorišče. Načrt je bil: Dva se spustiva na dvorišče, obračunava s stražarji, odpreva vrata sobe in bunkerja... in v hribe! — Prosili smo samo Boga, da bi nam za noč poslal nevihto... dež temo...

ČASNIKAR: — Vas je Bog uslišal...?

ODGOVOR: — Da. — Nevihta se je pozneje zares zčila, toda ta naš načrt je propadel. Prehiteli so nas. Pod noč so nas pričeli odvajati po dva in dva... na dvorišče... — Najprej je šel Homecov Janez iz Žir, poveljnik gorenjevaške domobranske posadke in še neki drugi gorenjevaščan. Nato Zajčev Viktor iz Žir, komaj 19 leten fant, moj dober prijatelj. Nato brata Stanovnik, mežnarjeva iz Gaberške gore, nato jaz in Jože Habjan, za mano

Janez Volčjak iz moje vasi, pa Ivan Cvajnar iz Preske, nato drugi... Ko naju z Jožetom privedejo na dvorišče, so bili oni trije pari pred nama povezani. Najprej so nama pregledali vezi na rokah. Potem so naju povezali tako, da so zavezali mojo desno roko nad komolcem z njegovo levo roko. Od onih treh parov pred nama so potegnili debelo vrv in nama zadrgnili roke nad zapestjem. Nato so se premaknili k parom za nama... in tako naprej. Ko je bila ta povezava končana, sta prišla dva partizana; vsak s svojim klopčičem žice. Prvemu uvijejo zunanjo roko nad komolcem, nato od tam na drugega... in tako naprej — vse... Najprej sem torej imel zadaj zvezane roke v zapestju, nato z Jožetom mojo desno in njegovo levo roko zvezano z žico nad komolcem, nato so še od prednjega para potegnili debelo vrv in zadrgnili najini roki nad zapestjem; končno pa so še uvili mojo levo roko z žico, ki je držala od sprednjih treh in šla naprej za mano. Enako je bilo na drugi strani kolone. — Ko smo bili tako vsi dobro povezani in pod nadzorstvom vodje komunistov, ki je ostale vedno opominjal, da ne bi — sabotirali, smo se premaknili proti zunanjim grajskim vratom, od katerih drži pot na Poljansko cesto. Pa ni šlo lahko, ker smo se zaletavali in stopali drug po drugem. Šele na povelje „leva-desna“ smo se ustalili v korak. Že smo korakali proti Póljanski dolini. — Nevihta, za katero smo v gradu prosili Boga, se je bližala... že so začele padati prve debele kaplje... — Jaz sem začel z odvezavo rok... Pri tem mi je pomagal nožič, ki sem ga imel skritega pod podlago zadaj moje vojaške bluze. Najprej prerežem vrvico v zapestju in preščipnem tudi žico, s katero sva imela z Jožetom povezani roki. Dam nožič v žep in začnem rahljati zanko na vrvi, tako da bi lahko roko vsak hip potegnil ven. Tedaj je bilo treba misliti na rahljanje žice še na levi roki, kar je bil hujši problem, ker je ob meni korakal stražar Hčevov Ivan iz Cvetja pri Medvodah in me večkrat obtipal... Le nevihta, ki se je bližala, mi je pomagala... Tu moram pojasniti: Že v gradu, ko smo drug drugemu odvezovali roke, sem se jaz dal — „zvezati“ takole, da mi je prijatelj zavezal eno roko tako, da je bil en konec vrvice dolg nekako 20 cm, drugi pa okoli 70 cm. V slučaju namreč, da bi me dobili odvezanega, bi si lahko sam navil daljši konec vrvi okoli obeh rok. Pri pregledu bi moral zelo dobro pogledati, da bi ugotovil, da roki nista bili povezani, ampak samo poviti. — Ko smo torej bili morda že kak kilometer izven škofje Loke, je padlo povelje: Stoj! Pregledovali so nam povezave. Nisem bil jaz edini, ki je rahljal vezi. Večina jih je že bila zrahljana... Zato so jih povezovali znova; največ z žico. — Hitro sem si ovil daljši konec vrvi okoli rok... in se z vso močjo trudil, da bi jo čim bolj napel... Ko torej stražar pride do mene in mi pregleda zavezo, ugotovi, da je vrvica napeta... Pa mi vseeno ni zaupal. Ponovno me je zvezal z močnim jermenom. Toda ko je to delal, sem vrvico nekoliko popustil — in v zapestju roke razširil. In ko je odšel, so roke bile že zopet proste... — Že se je ulila ploha... Bliskalo se je in grmelo kot za sodni dan in lilo je, kot da se je oblak pretrgal...

ČASNIKAR: — Bog Vas je uslišal...

ODGOVOR: — Prikorakamo do vojaške ceste, ki pelje na Blegoš in zavijemo nanjo. V hipu sem bil odločen! — Kakšnih 100 metrov naprej stoji med obema cestama Pahovcova hiša... Ta me bo ščitila pri begu... Še malo naprej ta vojaška cesta zapelje v sotesko, ker se tudi na zunanji strani med obema cestama začne vzpenjati hrib. — Pohitim z odvezavo še leve roke... Že sem gotov..., ko pade povelje: Stoj! — — V trenutku zavijem žico čez glavo... udarim partizana Hčevovega Ivana z vso močjo, kar mi je še ostalo... napnem vse sile... in skočim... hoteč v trenutku priti na varno za hišo... pa padam, padam... in obležim v jarku, ki je tekel ob cesti... Nanj nisem pomislil, čeprav mi je bil kraj dobro poznan... — Ko priletim na dno, se otipam, če sem si kaj zlomil... Ni bilo nič. — Na cesti pa so zarezgetale brzostrelke, kot da so ponorele... Šele, ko zaslišim povelje: „Trije za njim!“, se pričenem plaziti po jarku mimo Pahovca... Čez poljansko cesto se spustim do Sore Poljanščice... jo prebodem... in na drugem bregu padem na kolena in se zahvalim Bogu za pomoč... za nevihto, brez katere bi bil beg skoraj nemogoč... — Na drugi strani so trije partizani, ki so jih poslali za menoj, svetili z žepnimi svetilnicami... — in... in više gori... na mestu, kjer sem pobegnil..., so brzostrelke pele neskončno dolgo smrtno pesem... — Nato še posamezni strelji iz pištole... — — In tišina... — — — Le dež je sedaj že pohlevno padal... in hladil umirajoča trupla gorenjskih domobrancev, katerih edini greh je bila neizmerna ljubezen do slovenskega naroda... štiri dni so ti naši postreljeni fantje—junaki še ležali na cesti. Potem so jih pometali pod hrib v skopano jamo med poljansko in blegaško cesto... dobrih sto metrov nad Pahovcovo hišo..., kamor jim dobri slovenski ljudje še vedno prinašajo svežega cvetja... in tudi lučka večkrat gorí... — —

ČASNIKAR: — In kaj je bilo z Vami?

ODGOVOR: — Jaz sem po petih dneh, ko sem si nekoliko zlizal rane, odšel nazaj v Avstrijo... k staršem, ki sem jih našel še v Vetrinju. — Tam so me tudi zaslišali Angleži.

ČASNIKAR: — Se Vam je na tem Vašem strašnem križevem potu še kaj posebej zajedlo v spomin?

ODGOVOR: — Česar ne bom nikoli v življenju pozabil, je popolnoma stolčeno telo Jaka Klobovsa v zaporu. Ne bom pozabil bratov Rudija in Karla Habjana... velika fanta... Podlogarja iz Dolnje vasi-Selca. Karel, starejši, večni mitraljezec prvega voda; Rudi, mlajši, lep fant, poveljnik domobranske postojanke v Goričanah. V bunkerju sta stala tik ob vratih, kakor da bi hotela s svojimi močnimi telesi ščititi nas manjše... Ne bom pozabil, kako je komunist udaril Rudija s puškinim kopitom po glavi... Odprla se je zevajoča rana... in kri je tekla s čela na nos... preko brade na bluzo in hlače; kakor ravnilo ravna črta... in ta ponosen fant se ni zganil... — Ko so nas komunisti sadistično nagnali, da smo se morali domobranci med seboj pretepati, je bil poklican na dvorišče devetnajstletni fant Jaka Pušar. Jaz sem že stal ves pretepen v krogu komunistov — moških

in žensk —, ki so uživali nad našim trpljenjem. Tovarišice so mu ukazale, naj me udari. Naredil se je, kakor da ne razume; pa so mu tovarišice dopovedale... Že je dvignil roko..., pa se mi je zagledal v oči... in jo povedil... Kako so zavreščale! Takšna predrznost! Zbile so ga na tla, skakale po njem..., brecale..., pretepale z vsem, kar jim je prišlo pod roke..., cvilile od besa... — Kako ponosen je bil njegov pogled, ko sva se pozneje srečala v bunkerju..., kako hvaležen sem mu bil! —

ČASNIKAR: — Onemele so besede, da bi se Vam primerno zahvalil za to Vaše znovno odpiranje nikdar zaceljivih ran... Toda naj Vam bo v zadoščenje zavest, da novi rod Slovencev že spoznava resnico..., že kliče na odgovor... Naše porumenele strani pa bodo opominjale še pozne, pozne rodove, da se kaj sličnega na Slovenskem ne sme zgoditi nikdar več!

ODGOVOR: — Naj bo ta moja ponovna skromna pripoved križevega pota slovenskih domobrancev pred štiridesetimi leti v pripomoček za spoznavanje in razkrinkavanje zločinske komunistične partije, ki že štirideset let duši naš dober slovenski narod! —

ČASNIKAR: — To nedvomno bo. — Hvala.

ODGOVOR: — Prosim..., smem še nekaj pripomniti?

ČASNIKAR: — Vse, kar hočete...

ODGOVOR: — V bunkerju, ki sem ga omenil, smo bili večinoma domobranci iz postojank Škofja Loka, Muritova, Črni vrh nad Škofjo Loko, Gorenja vas nad Škofjo Loko in Žabnica. Verjetno zato, ker so te postojanke nosile večjo težo borb s komunisti na Gorenjskem. Le posamezniki iz ostalih postojank so prišli v bunker; kakšen poveljnik ali pa drugi dobro poznan borec. — Tak poznan borec je bil Jože Urbanc, doma pri Golniku. Bila sva skupaj v nemški vojski. Kedaj je od Nemcev pobegnil in se pridružil partizanom, ne vem, ker je šel z ostalimi v Francijo. Nekako proti koncu leta 1944 pa je že bil domobranec v Kranju, v udarni kranjski četni, kjer so bili sami ubežniki iz nemške vojske. Ta fant je bil med nami v bunkerju in so ga klicali Gašper. To ime je prinesel od partizanov in mu je ostalo tudi pri domobrancih, kjer je bil poznan kot nekaj Winnetou, poglavar apačev... Ko so nas v bunker prihajali ogledovat kranjski komunisti, je skoraj vsak najprej povprašal po Gašperju — in ga pretepal. Tudi po več hkrati ga je pretevalo. Pa ne z rokami, ampak s puškinimi kopiti, brzostrelkami, pištolami, gorjačami itd. Ker pa je bil izredno močan, se mu vsi ti udarci na zunaj skoraj niso poznali. V sredo 31. maja 1945 je bil z nami zvezan; pa so prišli ponj Kranjčani in ga odpeljali. Ko sem nekega dne tudi že leta 1945 prišel iz taborišča Lienz v Celovec in moral ostati tam čez nedeljo, sem šel k slovenski maši. Obstal sem zadaj pri vratih. Takrat je namreč bila cerkev s slovensko mašo še nabito polna; ne tako, kot danes... — Kar vstopi velik fant in se ustavi pred menoj. Zazdelo se mi je, da sem ga poznal. Nisem si mogel kaj, da ga ne bi gledal, gledal... Nekaj me je kar nagnalo, da sem ga prijel za rame in zasukal: „Gašper, si Ti...?“ In že hitiva iz cerkve. „Si živ...?“ — „Si živ...?“ sprašujeva drug drugega, kot da se sprašujeva nekaj nemogočega. Po maši sva odšla na njegovo stanova-

nje. Delal je pri Angležih. Ostal sem pri njem vso nedeljo do ponedeljka. — Samo na kratko bom skušal opisati, kaj vse mi je pripovedoval. — V Kranju so ga pretepali noč in dan. Kožo so mu rezali na hrbtu in rane posipali s soljo. Zvezanega so močili in potapljali v vodo. Bil je samo kup podplutega, pretokčenega mesa in strnjene krvi. Pa je vzdržal. Kako, da ga niso ubili? Bil je mnenja, da so hoteli, da bi umiral počasi, v strašnih mukah... Po desetih dneh so ga prepeljali v šentviške zavode, kamor so prišli tudi drugi domobranci iz škofje Loke. — Je prvo noč so navezali spodnje hlače, da bi se po njih spustili skozi okno prvega nadstropja na dvorišče in pobegnili. Kakor je pripovedoval, je prvi poizkusil prav Gašper. Toda čim se je spustil skozi okno, so se gate pretrgale in je telebnil na dvorišče tik poleg stražarja, ki se je od strahu onesvestil... Gašper mu je odvzel brzostrelko in se sam z izpahnjeno desno nogo v kolenu in z desno roko v komolcu splazil izpred zavodov. Že pred jutrom se je privlekel do Save in preko... in tako naprej proti domu... Deset dni je potreboval za tistih dvajset, trideset kilometrov... Kaj je prestal, si lahko mislimo... — Dragi Gašper! Nekatere sem slišal, da si v daljnji Avstraliji... Če Te dosežejo te vrstice, oglasi se na naslov konzorcija „Tabora“! Ne bom vesel samo jaz; posebej, ker Te že vnaprej prosim: popiši svojo vrnitev, zapore v škofji Loki... posebej pa v Kranju... in svoj pobeg iz šentviških zavodov! — Pozdravljen, Jože Urbanc-Gašper!

ZA ČIŠČENJE POJMOV

TABOR — D. S. P. B. — Argentina — Konzorcij gl. Tabor:

Med nas je usekalo . . .

To mora ostati zabeleženo! Da ne bo nikdar več dvoma! —

Preteklo leto je na pragu 40-letnice največje tragedije slovenskega naroda v vsej njegovi bridki zgodovini prineslo nekatere dogodke, zaradi katerih smo računali, da bomo ta naš trpeči, pa prav zato ponosni jubilej v Argentini končno vendarle proslavili združeni v čustvih, namenih in prizadevanjih za dostojen spomin na naše domobranske mučence, katerim edinim se moramo zahvaliti v pretežni večini vsi, kar nas je še tiste generacije, da že štiri desetletja vdihujemo zrak svobode velikega sveta ter uživamo njegove duhovne in gmotne dobrine, in zaradi katerih so se naši otroci in vnuki rodili svobodni ljudje.

Zato smo na naših straneh ponovili prvi uvodnik novega glavnega urednika Svobodne Slovenije. Zato smo zabeležili nastop novega načelnika SLS—KD, čeprav to presega našo načelno strankarsko neopredeljenost, in dobesedno prinesli njegov poziv za složno delo, kadar gre za slovenstvo. Samo še nismo v letošnji prvi številki zabeležili nastopa novega predsednika

NO, ker je novica prišla na našo uredniško mizo, ko je bilo zaradi počitnic naših urednikov gradivo že v tiskarni. — Pri tem nas je vzpodbujalo dejstvo, da smo po skoraj 40 letih prvič slišali, da sta bili pod streho našega centralnega doma v Buenos Airesu dostojno izrečeni besedi domobranstvo in general Leon Rupnik — iz ust sedanjega predsednika NO. — Zato smo odklonili nekatere prispevke, ker niso bili pisani v tem duhu in se zamerili našim najbolj zvestim sodelavcem. (Sedaj jih prosimo odpuščanja, ker imajo očitno bolj občutljiv nos kot mi, ki smo se v več kot 20 letih „taborjevanja“ morali na marsikaj privaditi.)

Vse to še za življenje našega večnega oporečnika Pavla Ranta, za katerega so se skoraj vedno skrivali drugi, ker je imel korajžo biti viden. (Sedaj najbrž marsikaj obžaluje, ko iz večne razsežnosti ocenja, za kakšno revščino se je včasih izpostavljal.) —

Potem pa — je med nas usekalo! —

Svobodna Slovenija je smatrala za primerno, da je že kar na pragu jubilejnega leta našega vsenarnodnega domobranskega ponosa v svoji številki z dne 31. januarja 1985 pod tem naslovom na vidni čelni strani „ob 40-letnici našega begunstva“ prinesla zastarelo obrobno čenčo dr. Tineta Debeljaka iz Zbornika Svobodne Slovenije za leto 1967 (!), v kateri njen pisec baja že sto in sto krat premleto utopično pripovedko, kako naj bi „Narodni odbor imel svoj smisel, pripeljati — kot je bilo videti — še pravšen čas slovensko domobranstvo iz sklopa nemškega vazalstva na stran Mihajlovića“, kar naj bi med ostalim otežkočala tudi proslula domobranska prisega in seveda general Leon Rupnik, ki ji je dodal celó stavek „in proti njegovim zaveznikom“, s katerim so kajpak bili mišljeni Angloamerikanci, da so potem „komunistični diplomati to prisego tolmačili svetu v partizanskem smislu kot naperjeno proti zahodnim zaveznikom in za Hitlerjevo Nemčijo, kar je v resnici moralo in lahko vplivalo usodno na naš položaj.“

Slovenski politični vseznali z visokimi italijanskimi odlikovanji na prsih po „letanju okoli Lahov“ še preden je kdo na Slovenskem kaj slišal o partizanih, so imeli priložnost pripeljati svoje „legije“ na stran Mihailovića vsaj že ob kapitulaciji Italije dne 8. septembra 1943 — s čemer do domobranstva in seveda do Rupnika sploh nikdar ne bi prišlo —, pa so namesto tega v Grčaricah in na Turjaču pripravili scenarij generalke za poznejši komunistični pokol iz Vetrinja vrnjenih slovenskih borcev za svobodo. Potem so pa do vratu podelani od strahu s pomočjo škofa Gregorija Rožmana potisnili v ospredje generala Leona Rupnika, da je na račun svoje kristalne vojaške in človeške časti z obveznim „heilhitlerjevanjem“ skušal reševati, kar je za trpeči slovenski narod sploh še bilo mogoče rešiti, in vlačil kostonje iz žerjavice — zanje. Mimo tega ne dr. Tine Debeljak, ne nikdo drugi doslej še ni nikjer opisal, kako, kdaj in kje naj bi to „pripeljavanje“ izvedli — brez domobranske prisega (s katero, kakor je že dokončno dokazano, general Rupnik ni imel nikakšne organske zveze) in brez Rupnika. (Mogoče je ena izmed zelo primernih poti bila gonja, ki so jo nenehno netili proti aktivnim oficirjem bivše jugosolvanske vojske v domobranstvu!?) — In če bi se jim

to le nekako posrečilo, pa bi namesto odpora združenih protikomunističnih sil na Slovenskem, kar se je trudil uresničiti gen. Rupnik preden so ga odslovili (kar je želel in pričakoval tudi Churchill!), in kar edino bi utegnilo (ne moralo!) povzročiti intervencijo demokratičnih zaveznikov v jugoslovanski državljanski vojni, slovenski domobranci prišli na Koroško na način, kot so, kakšna drugačna usoda bi jih čakala kot četnike Draže Mihajlovića, ki so bili brez „prisege Hitlerju“ in brez Rupnika izročeni zverem — še celó prej kot slovenski domobranci...? —

Toda, kaj pišemo o vsem tem ter trošimo tako drag papir in tiskarsko črnilo!? — Vse to s prisego vred je že tako obglodana, umazana in smrdljiva stara kost, da je niti najbolj sestradani komunistični pisunski cucki ne povohajo več. Samo urednik Svobodne Slovenije, ki se očitno dobro počuti v umazaniji in smradu, jo je prav za 40-letnico naše tragedije izkopal nekje v pozabljenem zaplotju... —

Med nas je bolj usekala druga stvar.

Svobodna Slovenija je smatrala za primerno, da je to staro umazanijo izkopala — „ob 40-letnici našega begunstva“... — O slovenskem domobranstvu, o našem najsvetlejšem zgledu vsemu svobodnemu svetu in njegovi mučeniški žrtvi pred 40 leti — niti besedice! —

Četudi novi rod v domovini že „postavlja obelisk sredi Ljubljane“ pobitim domobrancem nas ne zanima, če je naša zdomska „smetana“ v Argentini pozabila, da je takratni predsednik 3. majskega slovenskega „parlamenta“ na Ljubelju z rožnim vencem v trepetajoči roki rotil Vuka Rupnika, naj s svojimi domobranci očisti pot, da se je potem lahko najprej „smetana“, nato pa reka slovenskih poštenjakov, ki so zaradi svoje protikomunistične miselnosti in iz strahu pred nečloveškimi rdečimi zverinami zapustili stoletna ognjišča, zlila preko boroveljskega mostu — v svobodo, naproti blagostanju, ki ga zaradi njihove slovenske marljivosti in poštenosti — ne po zaslugah „smetane“ — danes uživajo na vseh svobodnih celinah sveta. Ne zanima nas, da je po vsem tem pozabila na domobranstvo, ki je celó moralo „priseči Hitlerju“, da je lahko čuvalo njene od strahu otrple zadke, in še posebej na njegovo mučeništvo pred 40 leti, zaradi katerega je rešila svoje „dragocene“ glave, in se hoče spomniti svojega begunstva, proslaviti „svoje“ dosežke ter po vseh že itak zadosti tragičnih izkušnjah zopet sanjati nikdar uresničljive politične sanje. Ne! Nas to ne zanima! To je njena stvar. Tako smo se vsaj dokončno spoznali in bo za prihodnost Slovencev ostal spomin, zaradi katerega bodo težko še kedaj v sličnih okoliščinah našli novo „domobranstvo“ in še celó novega „Rupnika“...

Nadvse žalostno pa bi bilo in bi ostalo zapisano kot sramota v večnih analih slovenstva, če bi tisoči in tisoči slovenskih poštenjakov v svobodnem svetu pozabili, da so samo zaradi slovenskih domobrancev, ki so s svojimi življenji čuvali njihova ognjišča pred najbolj nizkotnimi razbojniki in za katerimi so šli v svobodo neznane tujine ter s svojimi priimki in s priimki svojih otrok in vnukov posejali vse svobodne celine zemeljske oble; če bi pozabili na svoje mrtve brate, očete in sedaj že dede, ki so s svojim muče-

ništvom prižgali plamenico, kakršna poslej v slovenskem imenu kaže pot vesoljnemu svetu v svobodo. Samo to bi bilo žalostno. Samo to bi bilo sramotno. — Samo to nas zanima.

Mi pa vemo, da se kljub „disciplini“ in poslušnosti pridigarjem raznih „teologij osvoboditve“ o slovenski zgodovini to ne bo zgodilo. Mi vemo, da bodo tiste majske in junijske tedne v molku marsikateri tihe noči tisoči in tisoči pobožnih misli romali nazaj k mejniku naše najbolj slavne preteklosti. Na vseh celinah sveta, kjer so si slovenski poštenjaki v trudu in znoju zgradili novo bodočnost, bo kipela k Vsemogočnemu najveličastnejša počastitev naših mučeniških vzornikov — tiha, skrita, hvaležna molitev za blaženi pokoj tistih naših bratov, očetov in dedov, ki so nam s svojim zgledom in s svojim mučeništvom omogočili, da v velikem tujem svetu tudi kot Slovenci živimo in napredujemo v duhovnem in gmotnem blagostanju — svobodnih ljudi. Vemo, da se bo celó marsikateri našega mlajšega rodu, ki so mu iz ničevih razlogov prikazali našo slavno preteklost popačeno in ga s tem oddaljili od našega občestva naroda vzornikov, ob neizbežnih dokazih razvoja novega časa zamislil, podvrigel intimni kritiki svojo desinteresanost in se povrnil k virom svoje krvi, ki so jo za resnično svobodo vsega sveta prelili naši domobranski mučenci. Vemo, da bo tudi v domovini marsikateri kres, ki naj bi proslavljal 40-letnico zmage „osvobodilne vojne“, razsvetljeval noč v slavo domobranskih mučencev. In kar je glavno, vemo, da bo marsikatero tistih majske in junijske noči v domovini kot pobožna, hvaležna dušica hlipala v neskončnost drobna lučka na skriti jasi, kjer so strohnele kosti najboljših, kar jih je mogel dati rod poštenjakov pod Triglavom... —

Zato Tabor DSPB v Argentini ne bo priredil nobene javne proslave 40-letnice pokola naših domobranskih mučencev. Da ne bo „kalil ljubega miru“ in razbijal „enotnosti“! Ni potrebno. — Vemo, da bodo ta spomin našega ponosa v intimnosti proslavili tisoči in tisoči vse bolj občutno in doživeto kot na kakršnikoli javni prireditvi z jecljajočimi stereotipnimi govorniki, dolgoveznimi prizori in obrabljenimi popevkami.

Kar nas je še preživelih soborcev naših mrtvih vzornikov-mučencev, se bomo v duhu vključili v proslavo, ki jo bo priredila naša Zveza v Gaju junakov na Orlovem vrhu slovenske pristave Cleveland, Ohio, Združene Države — pred milostnim pogledom Kraljice Slovencev z Brezij, ob mogočni beli steni z imeni nekaterih morišč naših bratov-sobojevnikov in v senci visokega votivnega križa v spomin najbolj svetlim junakom neznošno težke zgodovine slovenskega rodu. — —

NF

Stara pesem v novem letu

Leto 1985 pomeni slovenskim zdomcem v svetu mnogo več kot katerikoli navadno leto; zakaj letos bomo obujali spomin na 40-letnico naše-

ga odhoda iz domovine ter množičnega pokola slovenskih domobrancev.

Skoraj pol stoletja potem se je med nami marsikaj spremenilo. Mnogo rojakov je že leglo v grobove, ostali pa še vztrajamo v ideji, katera nam je bila in bo vedno draga; saj spominja na našo pošteno preteklost, ko smo branili slovenska življenja in domačije pred nasilstvom razbojniških komunističnih tolp.

Izjeme se tu in tam še najdejo; ljudje, ki našo preteklost tolmačijo po svoje in tako povzročajo med nami razburjanje duhov, kot so to storili pred 25 leti. Kaj je bil tedaj in je še danes namen takšnega pisanja, ni težko razumeti, če se zavedamo, da so bili voditelji slovenskih političnih strank že tedaj ljubosumni na nestrankarske domobrance.

V borbi za oblast so ti voditelji za dobo tuje okupacije ustanavljali oborožene formacije, sestavljene iz slovenskih mož in fantov, da bi tako zagotovili svoj obstoj in razvoj. Pozabili pa so se zediniti v osnovnem vprašanju enotnega nastopa proti tolпам; zato so njihove strankarske vojaške formacije žalostno končale v Grčaricah in na Turjaku.

Narod pa je še naprej krvavel iz tisočernih ran. Zato je general Leon Rupnik ustanovil slovenske domobrance, ki niso bili pod vplivom nobene politične stranke. To dejstvo pa je močno razburilo slovensko politično vodstvo, ker se je zavedalo, da so jim slovenski domobranci ušli iz rok; še več, zavedali so se, da bi jim le-ti utegnili preprečiti prihod na oblast po drugi vojni. Zato so pričeli z akcijo razbijanja, a so v svojem prizadevanjem le delno uspeli.

Naglo odvijajoči se dogodki na svetovnih frontah so jim preprečili njihove nepošteno načrte. Morali so zapustiti domovino in se zateči k „svojim“ zaveznikom „Angležem“ — pod varstvom domobrantskih pušk. In potem se je zgodilo tisto strašno dejanje, ki ga poznamo kot Vetrinjsko tragedijo, za katero so in bodo ostali pred zgodovino sokrivi, pa naj še toliko perejo svoje krivde. Ker jih tudi Vetrinjska tragedija še ni ničesar izučila, ti samozvani in vase zagledani voditelji prikazujejo slovenske domobrance kot kvizlinge in kolaboracioniste tujega okupatorja, češ da so prisegli Hitlerju; kar so tudi nenehno ponavljali komunisti doma. — Kakor je vsakomur znano, so takšne in podobne izsiljene prisege juridično neveljavne. Zato se te prisege slovenski domobranci ne sramujejo, pa če bi jo morali še stokrat ponoviti. Slovenski domobranci nismo imeli v naših vrstah Quislingov, van Tonningenov in podobnih. Imeli smo le generala Leona Rupnika, ki je reševal pod tujo okupacijo in istočasno komunistično revolucijo na Slovenskem, kar se je rešiti dalo; zato, da bi preprečil popolno uničenje slovenskih življenj in imetja.

Dne 31. januarja t. l. je uradni zgodovinar NO za Slovenijo dr. Tine Debeljak v Svobodni Sloveniji v Buenos Aires priobčil svoj prispevek izza leta 1967 pod naslovom „Med nas je usekalo...“, v katerem ponavlja, namiguje na usodne posledice one prisege v Ljubljani, češ da je bila usodna za slovenske domobrance.

Mar dr. Tine Debeljak, ki se celó smatra za objektivnega zgodovi-

narja, ne ve, da so bili vsi, ki so se borili proti komunizmu, obsojeni na smrt po zaslugi Stalina na Jaltski konferenci leta 1945, tik pred koncem druge svetovne vojne? Dr. Tine Debeljak ne ve, da so bili poslani v smrt Titovcem srbski dobrovoljci in četniki še pred domobranci, pa vendar niso nikoli prisegli, da se bodo borili s Hitlerjem ramo ob ramo? Ako tega ne ve (ali zamolčuje), ne more veljati za objektivnega zgodovinarja.

Mnogo primernejše za 40-letnico naše narodne nesreče bi bilo, da bi nam dr. Tine Debeljak opisal, kaj je konkretnega storil NO za Slovenijo v Vetrinju, da bi vsaj deloma preprečil vračanje slovenskih domobrancev ter civilistov Titovcem, kakor je storil dr. V. Meršol, ki pa ni bil član NO.

Preživeli slovenski domobranci nočemo, da bi naši pomorjeni soborci šli v zgodovino kot „nemški vazali“ - kvizlingi, ampak kot junaški in resnični rodoljubi, kar so dejansko bili tedaj in danes, ko so se borili za Boga, Narod in Domovino.

Tema za razmišljanje:

NE POZABI, DA NAM JE DVANAJSTTISOČ MOŽ IN FANTOV Z ŽIVLJENJEM PLAČALO POTNI LISTEK V SVOBODO! DOKLER NE UVELJAVIMO NJIHOVIH PRAVIC IN DOSEŽEMO SVOBODO NARODU, SE JIM NE BOMO ODOLŽILI.

(AP: „Ponosen sem, da sem Slovenec.“ — Mladinska vez, XXV, št. 4, dec. 1984.)

Konzorcij „Tabora“ in TABOR ZDSPB
želijo vsem slovenskim protikomunističnim borcem
sotrudnikom, dobrotnikom, naročnikom in bralcem

v s e b l a g o s l o v e b o ž j e z a

PRAZNIK VSTAJENJA

ki naj bo nam vsem simbol upanja v naše vstajenje za

B O G A — N A R O D — D O M O V I N O

ZAVETIŠČE „DR. GREGORIJ ROŽMAN“

KAKOR DRUGA LETA BO TUDI LETOS NA CVETNO NEDELJO OB 11,30 BLAGOSLOVITEV BUTARIC IN OLJK, SV. MAŠA IN NATO SKUPNO KOŠILO. — Prosimo, da prinesete s seboj jedilni pribor.

NAŠI PODPIRANCI PIŠEJO

Spoštovani! Vesele Božične praznike in srečno Novo leto 1985 Vam in vašemu društvu želiva z bratom, da bi ga preživeli kar najlepše in da bi dal novorojeni Sin božji mnogo blagoslova in uspeha pri vašem delu. Tone je prejel vaše darilo. Saj sem ga morala jaz zamenjati. On je rekel, da se mora spraviti, da so to vrednostni papirji; komaj sem ga pričala, da se mora takoj to zamenjati. Sprejmite lepe pozdrave od...

Prejeli smo Vašo voščilnico in ček. Žal pa moram sporočiti, da sta mama in ata letos umrla. Mama je pred enim tednom težko zbolela. Bila je v decembru v bolnišnici in so jo komaj rešili, ali srce je bilo zelo šibko. Ata je to zelo potrlo. Živel je v stiski, ker si ni znal več razložiti, kaj se dogaja in tudi precej ljudi že ni več mogel spoznati, da o drugih težavah ne govorim. Sicer je bila smrt za oba rešilna, za nas vse pa težka izguba. Zahvaljujemo se za Vašo pozornost in hkrati želimo lepe božične dni in srečno Novo leto.

Iskrene želje za lepe praznike Rojstva Gospodovega in srečno Novo leto Ti želim iz vsega srca. Hvala, iskrena hvala za Tvoje pismo z bogatim čekom.

Pri meni je vse po starem, le da vedno bolj in bolj skupaj lezem kot vsi ljudje, ki trpe na prebavi zaradi mnogih zdravil, ki jih moram jemati zaradi srca in dihalnih organov, tako se vrtim kot v začaranem krogu.

Pozdravi, prosim, vse soborce, Tvoje...

Spoštovani! Kako smo bili vsi veseli, ko ste nam poslali darilo, ki smo take revce, ko nas noge bolijo in je hrustanec v kolenih zmučen, pa ni nobene pomoči je rekel zdravnik, da bo čimdalje slabše, s palicami hodimo, še s palicami težko, ne bomo nič pridelali niti krompir, kako bomo mi živeli ne vem, lepo prosim, da bi poslali kako podporo kerkrat, zjokali bi se, ko bi prišli k nam, kake revce smo in v kakšnem živimo. Voščim vesele božične praznike in zdravo Vam Novo leto.

Vesele in blagoslovljene Božične praznike, ter srečno Novo leto Vam in Vašemu društvu Tabor želi...

Iskreno in iz srca se Vam vsem skupaj prav lepo zahvalim za poslano darilo.

.....

Neutrudljivo, drobno delo termita poruši zgradbo, ob kateri si vročekrvni bivol razbije glavo! Na delo, svobodni termiti! S svobodo zemlje pod Triglavom maščujte mrtve junake in vzornike, ki so dali življenje za
B o g a — N a r o d — D o m o v i n o !

Dne 12. novembra 1984 je časnikarska agencija AP razširila po svetu sliko z manifestacije Solidarnosti v Varšavi. Na sliki je jasno viden prapor z napisom: BOG — NAROD... — Se bomo končno prepričali, da so vrednote BOG-NAROD-DOMOVINA, ki so jih izbrali naši domobranci za vodilo svoje borbe proti zločinskemu mednarodnemu komunizmu, last vesoljnega svobodoljubnega človeštva in da so tudi s tem naši prvoborci kazali pot vsemu svetu?!

PK

SREČANJE Z ZGODOVINO

(Nadaljevanje)

Našim politikom in ideologom pa kličem, da o tem problemu razumno premislijo, kajti meni in vsem, ki težimo po relevantnih informacijah, podatkih, virih, verjetno ni vseeno, ali so le-ti črpani „onkraj velike luže“ s tendenco „propagandizma“ ali pa so podani (nepristransko!) doma. To dejstvo razumsko nasprotuje Biberjevi tendenci po prenosu obravnavanja te teme „strani dnevnega tiska“ v „zaprte, nizkonakladne znanstvene edicije“. Mislim, da je nujno, da tudi na „straneh dnevnega tiska“ in s tem širšemu krogu ljudi!

Skrajni čas je torej, da naši politični vrhovi podprejo (omogoči-

jo) znanstveno zgodovinopisno osvetlitev teme, ki se dotika predvsem poboja domobrancev, ki je dosegel višek junija 1945 (znani so poboji tudi pred najbolj množičnimi junijskimi in po njih!). Vse to predvsem zato, da politične strukture ne bodo kasneje spet podtikale, da posamezniki neobjektivno, enostransko obravnavajo neki dogodek, kot se je to zgodilo v zvezi z dachauskimi procesi!

„POVEJMO SAMI,“ poziva ta „mlajši“ pripadnik slovenskega naroda ljudi, ki te stvari poznajo; in da bo teh zahtev vse več in več, dokazuje tudi nadaljevanje te polemike v Književnih listih 22. novembra. Takrat namreč se je oglasila Spomenka Hribar z daljšim člankom na račun Vidmarja „O svetnikih in posvečenih“. Tu je razkrila tisto, kar nam v zdomstvu ni bilo jasno; namreč, da je že natisnjen poseben „Kocbekov Zbornik“, ki pa mu oblasti ne dovolijo v javnost med „neposvečene“ bralce. Sodeluje več avtorjev, med njimi tudi Spomenka, ki v svojem prispevku „Krivda in greh“ govori o pokolu domobrancev v Kočevskem Rogu.

Toda, čeprav zbornik sploh še ni izšel, je ta njen prispevek med „posvečenimi“ dobro poznan in ga napadajo z vseh strani, tudi Vidmar sam. Toda, medtem ko Spomenka sama ne nakaže dosti več kot splošno vsebino svojega prispevka, ker se, tako sama pravi, boji, da bo ob službo in svobodo, saj so bili tudi drugi ljudje že obsojeni zaradi NEOBJAVLJENIH tekstov, pa navaja Jože Volfand v ISTI številki Književnih listov in očitvidno s pristankom „posvečenih“, ključne paragrafe Spomenkinega pisanja. In kakšne paragrafe!

„Svojo zgodovino si moramo odpreti. Ključ do teh zgodovinskih vrat pa ni iskanje krivca, zavedajoč se svoje edine Resnice in Pravice, temveč je to ključ premisleka te in take zgodovinske poti naroda prav tako kot zgodovinske v epohalnem smislu. In če se kot narod ne bomo naučili objokavati vse naše žrtve, tega ključa ne bomo nikoli našli.

Jasna in pogumna zavest bi zmogla ne le priznanje tega zločina, temveč bi zmogla tudi to, da bi ti množični grobovi, kjer koli že so, postali eno od svetih mest na naši zemlji, dostopni ljudem, da jih obiskujemo — če ne že to, da se te žrtve prekopljejo in dostojno pokopljejo, kakor je to primerno naši civilizaciji in kulturi. Ne zato, ker so bili domobranci, ampak ker so bili ljudje. Mrtvi so mrtvi, drugega zanje pač ni mogoče storiti. Dostojni pokop bi bil do-godek za nas, žive, z nami bi se do-god-ila bistvena sprememba naše zgodovinske biti, saj bi bili sposobni sprave s smrtjo in s svojo lastno zgodovino.

Sredi Ljubljane, v njenem srcu, bi moral stati obelisk, ki bi kričal v nebo o tragediji malega naroda, ki je v boju za svoj obstoj po nedoumljivi človeški usodi postal obenem svoj lastni krvnik in kaznovalec. Na tem obelisku naj bi preprosto pisalo: ‚Umrli in domovino‘. Res so vsi umrli za domovino. Vsak za svojo ljub-

ljeno, izsanjano. Mi pa smo ostali. Torej smo mi, vsi mi in vsak med nami, dediči tega hrepenenja in žrtvovanja. Če kot narod nismo zmožni vzeti nase vsega tega trpljenja kot trpljenja našega naroda, tedaj tudi nismo sposobni končati državljanske vojne, ki nas je zdesetkala.

Če nismo sposobni v zločincu videti človeka, če se ti človeško ne smili tudi zločinec sam, strupenega žela vojne nisi premagal in katarze, očiščenja ne boš dosegel.

Prvo dejanje narodne sprave je priznanje te krivde, te naše velike krivde. „Brez tega dejanja Slovenci ne bomo nikoli stopili v čisto in jasno prihodnost,“ pravi Kocbek Pahorju.

To bi bil prvi korak k narodni spravi v najbolj polnem smislu besede. Ne — k spravi z belogardizmom kot takim, temveč k spravi med ljudmi kot ljudmi.“

Stvari so se torej res premaknile in spremenile. Jasno je tudi, zakaj „Kocbekov Zbornik“ ne sme med ljudi. Toda, nam se zdi, da se je plaz sprožil in da ga zdaj tudi partija ne bo več mogla ustaviti. Toliko manj, ker mu je dal svojo težo tudi Biber, s ponatisom že omenjenega članka iz zagrebškega „Vjesnika“. V drugem nadaljevanju namreč piše da je „iz navedb dr. Kreka, vendar ne iz britanskih uradnih dokumentov Foreign Office-a, razvidno, da so „britanske vojaške oblasti“ od 27. do 31. maja predale partizanskim vojaškim oblastem v Jugoslaviji 11.100 slovenskih domobrancev“. Tako je zdaj „zunaj“ tudi številka. Da se bodo ob njej zamislili vsi tisti, ki imajo vest, pa doslej niso vedeli dosti o tej tragediji, je gotovo.

O tem govori tudi Frančiška Buttolo, ki je svoje čase šolskim otrokom razlagala zgodovino „osvobodilnega boja“ v istoimenskem muzeju v Ljubljani in rekla, „da gre sicer za tisoče, da pa bi, če bi bilo treba, slovenska avantgarda, samo zato da bi dobili v roke — nekoč v prihodnosti — oblast delavci in kmetje, odstranila kateregakoli ali pa kar vse nevarne ljudi, pa čeprav, kot so me otroci vprašali, če morda tudi vse izdajalske Slovence, ki bi se uprli in postali fašisti...“ Frančiška pravi, da je bil to njen „smrtni greh“, ki se ga s tem izpoveduje. Toda njeno spoved je že v naslednji številki „Književnih listov“ zavrnil Stane Mrvič, verjetno predstavniki omenjenega muzeja.

Seveda partijski lojalisti niso prepustili bojnega polja samo ljudem, ki zahtevajo dokončni obračun o Slovenskem domobranstvu. Dušan Mevlja je z dvema prispevkoma skušal raztolmačiti ne le Vidmarjev odnos do Kocbeka, temveč tudi kritično vprašanje poklanjanja domobranstva. V drugem se dotakne tudi Brišnikovega izraza „davno preminuli ne vredni del Slovencev“.

„S tem ne vrednim delom,“ piše Mevlja, „je imel Brišnik v mislih belogardiste in druge, ki so jih pomorili v Kočevskem Rogu. Začuda pa Brišnik prav nič ne obžaluje pripadnikov NOV in aktivistov OF, ki so jih belogardisti pomorili pri sv. Urhu. V tamkajšnji grobnici je pokopanih 123 žrtev belogardističnega krvavega nasilja. Kot zatrjuje, ima Brišnik preživo v

spominu Antigono (ki ni smela pokopati svojega brata) in Krst pri Savici. Ampak ta zavest mu deluje samo ob spomilih na pomorjene belogardiste, ob spomilih na pomorjene pripadnike NOV in aktiviste OF se mu ta zavest nič ne zgane...“

Človek se mora trpko nasmehnuti: 123 „žrtev“! Tudi če bi bilo res, da so vse te ljudi pokončali domobranci na postojanki pri Sv. Urhu, bi bila številka (če ne bi bila v resnici žalostna) smešna, saj je teh imen komaj za tri strani Bele knjige in v drugi izdaji jih bo po vsej priliki blizu 500! Vsako človeško življenje in vsako slovensko življenje je dragoceno, zato si ne bo težko predstavljati, kakšna bo reakcija slovenskih ljudi, ko bodo pred njimi zazijale strahotne številke Slovencev pomorjenih samo zato, ker so si drugače kot Komunistična partija predstavljali „narodno osvobodilni boj“.

Zanimiva je tudi Mevljeva razlaga Kardeljevega predloga, naj bi bil Kocbek postavljen za podpredsednika AVNOJ-a. „Zgodovina pač ni sentimentalna,“ piše Mevlja, „tudi revolucija ne. Za doseg ciljev, in cilji narodnoosvobodilnega gibanja in Komunistične partije so bili svetli in plemeniti(!), se poslužuje tudi taktike in ne samo fizičnih bitk. V tem, da je Kardelj predlagal Kocbeka za enega podpredsednikov AVNOJ-a, ni prav nič cinizma, temveč je to stvarni akt realne politike, ki se poslužuje tudi taktike. Saj je tudi Kocbek taktiziral... dokler se ni zataktiziral.“ Tole Mevljino pisanje bi moralo biti posebej zanimivo za vsa „koristna budala“ in vse, ki so med vojno in po njej verjeli komunistični propagandi, ali morda boljše: „realni politiki, ki pozna tudi taktiko“...

Današnje slovenske generacije stoje pred srečanjem z zgodovino, ali morda boljše: pred srečanjem z resnico. Tako kot Franciška Buttolo, bodo namreč tudi one spoznale, da se je komunistični revoluciji uprl „lep procent“ slovenskega naroda in da bo ta procent postal še „lepši“, ko bo upošteevano, da so žrtve padle v veliki večini samo izmed prebivalstva takoimenovane Ljubljanske pokrajine, ki je imela borih 300 tisoč prebivalcev.

In ker bo to kritično srečanje očitno sovpadalo z eno najtežjih gospodarskih kriz, ki je kdaj zadela področja današnje Jugoslavije, lahko o posledicah samo ugibamo.

Nam pa ni ne do zrušenja današnje Jugoslavije, ne do nekega brezumnega maščevanja. Vse, kar zahtevamo, je — resnica in pravica; narod sam pa naj potem presodi, kdo mu je lagal, in kdo se je resnično in iskreno trudil za njegovo lepšo bodočnost. Po njihovih delih namreč jih boste spoznali! In če je bilo vodstvo slovenske in jugoslovanske Komunistične partije leta 1945 zmožno na tak zverinski način poklati dvanajsttisoč Slovencev in še druge tisoče Hrvatov in Srbov, česa potem ni bilo zmožno?

Vsega, samo Resnice ne!

Tema razmišljanja.

O Sovjetski zvezi imamo trezno predstavo. Njena globalna ideologija in v njeno vojaško moč zagledano vodstvo pomenita ogrožanje svobode in miru na vseh zemeljskih celinah. *Ronald Reagan* (Iz volilnega programa)

POGLED V PRETEKLOST IN MI

Letošnje leto obhajamo 44. obletnico pričetka vojne vihre v naši domovini. Okupacija, preseljevanja, zapori, talci, uničevanje slovenske imovine so bile strahote tistih dni. In kot da tega ne bi bilo dovolj, je nastopil še lastni brat-komunist in pognal nož v hrbet slovenskemu človeku. Da, tedaj je slovenski človek bil pahnjen na rob prepada.

Toda prišlo je novo leto 1942, ki ga moremo zaznamovati kot leto upanja. Letos maja meseca bo poteklo 43 let od prvega našega bojnega nastopa. Mladi slovenski možje in fantje so tedaj odšli v slovenske gozdove, odšli v svobodne slovenske gozdove, odšli v boj za narodovo svobodo. Veliko upanja je ta prvi nastop rodil, čeprav je imel vse polno težav. Dobro se spominjam, kako težko je bilo organizirati prvo ilegalo. Tiste zimske mesece pred 43 leti sem hodil iz kraja v kraj kot organizator prve ilegale. Vodilni so bili mnenja, da je tako gibanje prerano, zato niso bili navdušeni za formiranje ilegale. Kdo ve, če danes ne bi bilo vse drugače, če bi imeli tedaj v letu 1942 močno ilegalo v naših gozdovih?! Morda bi tako ne bilo prostora za razvoj partizanstva. Morda; toda o tem se da le ugibati.

Pred 42 leti, septembra, tedaj, ko so padle Grčarice in je padel Turjak, tedaj, ko so partizani številčno silno narastli in uničili številne VS, tedaj je nastal nov moment v naši bojni zgodovini. Vstal je mož, general Leon Rupnik, in posegel v dogodke tako mogočno kot nihče osorej. Ustanovil je SLOVENSKO DOMOBRANSTVO, ki je postalo mogočna vsenarodna vojska ter strah in trepet komunističnim brigadam. Zmagovito je bilo SLOVENSKO DOMOBRANSTVO, toda bilo je prevarano, izdano in ob koncu pomorjeno.

Tako prehajamo v 40. obletnico naše največje tragedije — „VETRINJSKE TRAGEDIJE“. Kdo ve, če bo naš narod resnično kdaj mogel preboleti to strašno izdajo in množični pokol!

Sledilo je begunsko življenje vse do nekako leta 1950. Pred 35 leti torej se je večina nas naselila v novem svetu. Ustvarili smo si novo življenje, vendar smo ostali tujci v novem svetu.

Pet let, morda še več, je preteklo, predno smo se zopet našli v tujini. Letošnji junij zaznamuje 30. obletnico nastanka naše organizacije. Tedaj sem obiskoval slovenske naselbine po Ameriki in Kanadi in prikazoval potrebo povezovanja. Tudi tu sem naletel na mnoga nerazumevanja in izgovore češ: kaj pa nam je treba take organizacije?! Spomnil sem se tedaj na izgovore iz leta 1942, ko sem organiziral prvo ilegalo. Toda led je bil prebit; organizacija borcev je postala realnost in njen 30. rojstni dan obhajamo letos.

Marsikaj koristnega je bilo storjenega v teh tridesetih letih, vendar tudi težav ni manjkalo. Marsikdo je v tej naši organizaciji videl strah ali preveliko moč in ji zaradi tega nasprotoval. Cilji in nameni organizacije

pa so od vsega začetka sila enostavni. Troje smo vedno imeli v vidu:

- 1) Pomagati našim invalidom in sirotam.
- 2) Ohranjati spomin na naše padle in pomorjene.
- 3) Beležiti resnico o naši borbi in o komunističnih zločinih.

Zabeležiti moram, da smo delovali in uspevali na vseh treh področjih. Naši uspehi so znani ne le našemu članstvu, pač pa tudi širši slovenski javnosti. Nikdar nismo imeli ne namenov ne želj, organizacijo strankarsko pobarvati ali diktirati ostalim organizacijam, kako in kje naj delujejo. Če je slučajno kdaj tako izzvenelo, je to bila izjema in delo posameznikov, nikdar pa organizacije kot take.

Trideset let torej delujemo v organizaciji, ki je zrastle iz borcev in je last borcev. Prav je, da ob tem važnem jubileju pogledamo vase in ugotovimo, če v nas gori še kaj tistega idealizma, zaradi katerega smo nekoč šli na okope z našimi najboljšimi in zaradi katerega smo se pred 30 leti začeli združevati. Če smo iskreni, bomo ugotovili, da smo tu in tam mogoče pozabili na naše enostavne cilje in namene. Morda smo z leti tudi malo ohromeli, morda celo tu in tam postali oholi in pozabili na dejstvo, da naš narod še vedno ječi v suženjstvu in čaka vstajenja. Morda se premalo zavedamo, da današnji oblastniki doma načrtno uničujejo slovenstvo in slovenski narod. Ob teh razmišljanjih mi prihaja v spomin geslo prvih ilegalcev, ki je bilo sila enostavno: „VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE!“ Mar ne bi bilo to geslo primerno tudi za nas, če smo resnično živa veja narodovega telesa v svobodnem svetu?!

Zabeležil sem gornje misli in spomine, ker se mi zdi potrebno, da vsi skupaj in vsak zase priključimo v spomin, zakaj živimo v svobodnem svetu, in kakšne so naše obveznosti do trpečega naroda doma. Če se tega zavedamo, potem temu primerno tudi delujemo! Naše delo bo imelo smisel le tedaj, če bo naša aktivnost usmerjena v skupni cilj: „SVOBODO SLOVENSKE-MU NARODU“.

BOG — NAROD — DOMOVINA

France Grum

t. č. predsednik Tabor-a

POROČILO PREDSEDNIKA ZA 28. REDNI OBČNI ZBOR "TABORA"
D. S. P. B. — CLEVELAND

Ohio, december 29, 1984:

V pretekli poslovni dobi v mesecu januarju in februarju so bili bolj črni pogledi o dogodkih v začetku leta 1984. 4. januarja smo spremili k zadnjem počitku našega člana Franceta štruklja. 28. januarja člana Branka Pfeiferja, in 20. februarja je umrl naš član Viktor Blanik. V dobrem mesecu so nas za vedno zapustili trije člani našega društva, in se pridružili mrtvim bataljonom Slovenskih domobrancev. Naj jim bo lahka tuja zemlja!

Tudi letos je bilo naše društvo aktivno. Posebno moram na prvem

mestu omeniti Poldeta Omahna, ker je največ po njegovi zaslugi bil postavljen veliki spominski križ na Orlovem vrhu, ki je kot spomenik priznaje tistim Slovincem, ki so umirali za ideale: Bog, Narod, Domovina. Najlepša ti hvala, Polde, kakor tudi hvala vsem, ki ste pomagali z denarjem in delom za postavitev tega križa.

Hvala tudi vsem članom našega odbora v letu 1984. Vsak član odbora je plačal za slovensko zastavo z drogom, ki bodo krasile Orlov vrh ob vsakoletnih spominskih proslavah za pomorjene slovenske domobrance in vse protikomunistične žrtve v Sloveniji v letih 1941-1945.

Bližamo se 40. obletnici naše največje tragedije v zgodovini slovenskega naroda, iz Vetrinja vrnjenih slovenskih domobrantskih bataljonov, ki so bili mučeni in pomorjeni v Kočevskem Rogu in drugih krajih širrom Slovenije. Za to 40. obletnico pripravlja Zveza Tabor DSPB novo izdajo Bele knjige, v kateri bo zapisanih preko 13.000 slovenskih imen, katere so Titovi partizani zverinsko pomorili v času komunistične revolucije in po vojni 1945. Doma komunistični oblastniki še danes tajijo svoj zločin. Zato je naša dolžnost, da javno zahtevamo in vsemu svetu dokazujemo resnico komunističnega režima. Naj se komunistične oblasti javno izpovejo in priznajo svoj zločin! Naj dajo mir nam, ki smo domovino izgubili, njim ki so domovino ljubili, in sami sebi, ki domovino imajo.

Zato vas prosim, da za 40. obletnico Vetrinjske tragedije pomagate, da bo proslava lepo prikazana; bo za žrtve, ki so dale življenje za Boga, Narod in Domovino.

Bog vas živi!

Milan Zajec

HAMILTON

Dragi rojaki iz Clevelanda, Chicaga, Montreala in od drugod, kateri ste se udeležili slovenskega festivala v Hamiltonu! Vam vsem se najlepše zahvalimo!

Želeli smo, da bi imeli najlepše spomine od tega festivala.

Žal pa ni bilo tako, kakor smo mnogi želeli.

Mnogi ste šli v spodnjo dvorano gledat razstavo naše šolske mladine. Na drugi strani je bilo več slik raznih pomembnih slovenskih pokojnih ali še živih mož. Iskali smo sliko pok. škofa dr. GREGORIJA ROŽMANA, škofa VOVKA, katerega so komunisti živega zažgali, dr. LAMBERTA EHR-LICHA, katerega so komunisti ustrelili 26. maja 1942. leta...

Vsi imenovani so bili veliki možje — v najtežjem času v zgodovini so se trudili in branili sv. Cerkev pred brezverskim komunizmom, zato bi morale biti njihove slike na prvem mestu na razstavi. Pa jih ni bilo — morda zato, da je po volji UDB v Ljubljani...

Prva naša zgradba je bila zgrajena v spomin pok. škofu dr. GREGORIJU ROŽMANU, sedaj pa njegova slika nima nobenega mesta, niti se njegovo ime nikdar javno ne izgovarja. Popolnoma so ga ignorirali.

Vsi, kateri ste se udeležili tega festivala, ste se sami prepričali, da je resnično, kar smo zapisali.

Da ni bilo teh slik na razstavi, ni krivda celotne slovenske skupnosti. Zato smo mi upravičeno užaljeni.

Prosimo, da nam oprostite!

Kateri so organizirali festival so za to odgovorni!!!

faran iz župnije Hamilton

NAŠI MOŽJE

Stanko Mustar – 60-letnik

Kdo bi si mislil, da je ta mladenič Stanko Mustar praznoval letos marca v krogu svoje velike družine in prijateljev šestdeseto leto svojega uspešnega življenja.

Rodil se je 20. marca 1925 v vasi Kmpolje — fara Videm, Dobropolje. Za čevljarja se je izučil v Dupljah na Gorenjskem.

Kot vaškega stražarja ga najdemo na Turjaku s svojim starejšim bratom. Brata so po predaji ubili, a njega so odpeljali v kočevske zapore, odkoder je pobegnil.

Domobranec je bil v 24. četi, ki je imela svoj sedež na Igu pri Ljubljani. Ob razpadu se je z ostalimi umaknil v Vetrinje. Tu je imel srečo — Angleži so tu odbrali 50 fantov za delo in je bil med njimi tudi Stanko in se tako rešil vračanja.

Nato ga najdemo v taboriščih v Italiji, kjer je bil taboriščni kuhar. V Italiji se je tudi poročil, predno je emigriral v Argentino, z Matildo Trpin. V srečnem zakonu sta imela pet otrok: tri dekleta in dva fanta, od katerih sta dva že poročena in je Stanko ponosen, da ima že dva vnuka.

Na Ezeizi (Vel. Bs. As.) si je zgradil lep dom in ima svojo zidarsko podjetje, ki mu prav dobro uspeva.

Z ženo rada zahajata med slovenske rojake in njih prireditve, kjer je Stanko vedno nasmejan, družaben in rad prepeva. Veliko je pomagal Rožmanovemu zavetišču, kjer je bil par let tudi odbornik. Sedem let je bil predsednik „Našega doma“ v San Justu. Vsa leta je navdušen Taborjan in komaj čaka izida novega „Tabora“.

Bog naj da srečo in zdravja Tebi in Tvojim ter še mnogo zadovoljnih le življenja med nami. To ti želijo:

Soborci Taborjani

SEPTEMBER 1943

Grčarice – Turjak

BOJI ZA TURJAK

(Povzeto po knjigi:

Stane Kos, „Stalinistična revolucija na Slovenskem 1941—1945“, I. del)

(Nadaljevanje)

ČETRTEK — 16. september

Popivoda je poslal v napad tanke, za njimi pa naj bi jurišali partizani. A tudi ta juriš ni uspel.

Zgodaj popoldne so partizani poslali v grad skupino žensk, ki so jih bili pobrali po polju in hišah. Rekli so jim, naj pregovorijo svoje brate in fante, da se predajo. Žene in dekleta so v gradu povedale, kaj so partizani storili s četniki v Grčaricah, in borce prosile, naj z bojem ne odnehajo. V pismu, ki so ga prinesle, je Popivoda od branilcev zahteval, da orožje polože in se pridružijo partizanom, IOOF pa da daje amnestijo „vsem organizatorjem, voditeljem in aktivistom bele garde“; priložil je tudi tekst o partijski amnestiji. Malovrh je bil proti pogajanjem, oficirji pa za.

Z delegacijo žena in deklet se je v grad vtihotapil tudi turjaški gostilničar Prajer in trije belokranjski študentje, ki so trdili, da so partizanski dezertarji. V nahrbtnikih so prinesli vrvi, s katerimi so kasneje omogočili vstop v grad.

Partizanski štab je postavil na glavno cesto nad gradom težji italijanski top. Iz njega so izstrelili tri granate, ki so razbile stene novega grajskega predela. V gradu je bilo nekaj ranjenih. Branilci so odgovorili proti topu s težkim mitraljezom. Ta top se ni več oglasil. Vse hujši pa je postal ogenj iz drugih, manjših topov. Gradu so se bližali tudi tanki. Topove in tanke so upravljali Italijani. Grajski zidovi so se začeli porirati. V gradu je nastala panika.

Zvečer so se oficirji ponovno posvetovali. Ugotovili so: zvez z Ljubljano ni; grad je docela obkoljen; partizani imajo mnogo težkega orožja; v gradu je precej ranjencev; umik z njimi po grajski grapi bi bil nemogoč. Sklenili so, da se bodo bojevali še vso noč in ves naslednji dan, potem pa bodo naredili izpad. To so sporočili tudi moštvu.

PETEK — 17. september

Partizani so na grad navalili z italijanskimi topovi in tanki. Stene so se rušile, ranjencev in mrtvih je bilo vedno več. A branilci so celó udarili iz gradu in vzeli partizanom dva avtomobila in tri strojnice.

Borci so pripravljali izpad do večera. Ker so patrolje povedale, da

je izpad še možen, je bila večina oficirjev zanj. Temu pa se je uprl oficir Kadunc, češ da grad ne bo nikoli padel in da je izpad nemogoč; Turjak da je treba braniti, „pa četudi postane slovenski Alcázar“.

SOBOTA — 18. september

Nekaj časa je grad obletavalo neznano letalo, po mnenju nekaterih nemška „štorklja“, po mnenju drugih angleški bombnik. Obleganci so bili prepričani, da so njihovi soborci dosegli zanje v Ljubljani pomoč.

Brž ko je letalo odletelo, so začeli partizani z novim napadom na grad. Število italijanskih topničarjev in tankistov so pomnožili. Topove so zavlekli prav pred grad. Granate so rušile steno za steno. Na fante so padali celi stropi. Ranjencev je bilo vedno več. „Oficirji so odpovedali, tako da praktično ni bilo nobene pametne komande več... V borcih se je vse podrla... že cel teden so bili brez hrane in vode in skoro brez spanja...“ Branilci so zbrani v gruča drugega opogumljali. Oficirji so jih rotli, naj zdrže do naslednjega dne zvečer, ker bodo takrat naredili izpad, če ne pride prej pomoč.

Ponoči je domačin gostilničar Prajer zlezal na podstrešje nezavarovanega stolpa na južni strani gradu in od tam spustil vrv po steni pred grad. Nanjo so spodaj skriti partizani navezali lestev, se pritihovali po njej skozi streho v grad in skušali grad na več mestih zažgati.

NEDELJA — 19. september

Zjutraj je začelo italijansko topništvo obstreljevati severno stran gradu, kjer je bilo skladišče municije. Partizani so privlekli težko italijansko 149-milimetrsko havbico, ki je dejansko odločila padec gradu. Topovski in minometni ogenj je trajal štiri ure. Granate so odprle del grajskega zidu. Skoz odprtino so vdrli vanj partizani.

Hkrati so začeli partizani napad z mitraljezi že tudi znotraj gradu. Skupina, ki je bila zlezla na stolp, je jela streljati po borcih na dvorišču. To skupino je Kadunc s svojimi fanti razbil. Prav takrat je pa eksplodiralo skladišče municije.

V gradu je nastala panika. Severni del so imeli že v rokah partizani in iz njega preprečili borcem izhod iz gradu. Zrušila se je južna stena. Perné je ukazal izpad. „Bilo je prepozno. Na drugem koncu gradu, kjer je bilo vse v plamenih, so fantje prosili za vdajo. Pred izhodom so stali italijanski tanki in oklopniki.“

Z ruševin so partizani klicali branitelje k predaji. „Naše poveljstvo daje amnestijo vsem, tudi poveljnikom!“

Boj je prenehal. Oficirji so menili, da bodo s predajo rešili borce in ranjence, četudi bodo sami postreljeni. Pred predajo so vojaki prisegli, da se bodo vsi, ki se rešijo, znova dvignili proti komunistom, če bodo ti obljubljeno amnestijo prekršili. Na dvorišču in na zunanje obzidje so izobesili beli zastavi. Boj se je končal. Ob 12.30 je Turjak padel.

Premaganci so morali odložiti orožje. Partizani in partizanke so jim pobrali tudi vse drugo, kar je bilo količkaj vrednega. „Zelo smo se čudili, ko smo videli pred seboj le malo partizanov, večina so bili Italijani, ki so se bili pridružili komunistom. Tovarišice so se objemale in poljubljale z italijanskimi vojaki...“ Vse, ki so se predali, so zunaj gradu partizani zvezali z žico po dva ali tri skupaj, tako zvezane pa potem navezali na dolgo vrv. Bilo je okrog 300 zvezanih in na vrv navezanih parov.

Ranjenih je bilo 34 turjaških borcev. Te so partizane nagnali v hišo pod gradom. Lažji ranjenci so nosili tiste, ki sami niso mogli hoditi. Vsi so bili lačni, žejni, izmučeni.

Na grajskem marofu so partizani uprizorili z ujetniki miting. „Ujetniki so morali leči po travi, partizani pa so jih po mili volji pretepali.“ Na nekem tanku je sedel tudi gostilničar Prajer, ki se je nekaj dni pozneje po Ribnici hvalil: „Turjak ne bi bil padel, če ne bi bilo mene!“

Zvezane ujetnike so uvrstili v sprevod proti Velikim Laščam. Spreddaj je peljal tank s partizansko zastavo, za njim je šla „častna četa“ partizanov s harmoniko. Sprevod je ob cesti gledalo mnogo dobrih ljudi. Ženske so jokale in zvezanim skušale dati vode, pa jim partizani tega niso dovolili.

V Velikih Laščah so partizani sklicali ljudi k proslavi velike zmage. Partizanke so si izbrale žrtve. Po sramotenju zvezanih so le-te odgnali v silose pod postajo. Porinili so jih na tla. Niso jim dali ne hrane ne vode.

PONEDELJEK — 20. september

Pred hišo pod Turjakom, kjer so bili ranjenci, je razjahal partizanski oficir in klical ranjence, ki so lahko hodili, iz hiše. Vsakega, ki se je prikazal na vratih, je ustrelil. Druge so partizani postrelili v hiši. Ljudje so pozneje pokopali 28 trupel. Med ustreljenimi so bili tudi oficir Kadunc in bogoslovci Breznik, Logar in Krmelj. Oficir Hren je ušel.

V Velikih Laščah je zjutraj komisija ujetnike popisala. Politkomisar 14. divizije Brilej je sramotil duhovnike in bogoslovce. Fajfar je ponovno vsem predanim zagotovil amnestijo.

Popoldne je druga komisija ujetnike razdelila v štiri skupine: 1. poveljniki in organizatorji, 2. duhovniki in bogoslovci, 3. prostovoljci, 4. mobiliziranci.

Prvi dve skupini so ločili od ostalih in jim zvečer spet zvezali roke. Najprej so odgnali 12 oficirjev in organizatorjev. Trije so jim ušli, ostalih 9 (Miklič, Mustar, Perné, prof. Petelin, Rogelj, Šuštar, Žuraj in dva nižja častnika iz Zvirč) so pred gostilno v Velikih Laščah brez zasljanja postrelili. Duhovnike in bogoslovce so v živinskih vagonih prepepljali v Kočevje, kjer so jih natrpali v grad. Tam so se ti srečali z ujetniki iz Grčaric.

Ostali dve skupini, prostovoljci in mobiliziranci, sta ostali v baraki. Pijani partizani so dobre dve ure v barako streljali. Opolnoči so prišli partizanski oficirji in začeli vse zvezane pretepati. Okrog barake so

zažgali kresove in videti je bilo, da nameravajo jetnike zažgati z barako vred.

TOREK — 21. september

Ob 9. uri so partizani izbrali 60 novih žrtev, med njimi eno žensko. Zvezali so jih skupaj po dva in dva in jih odgnali v gozd nad velikolaško postajo. Tam so vse brez zaslišanja postrelili, med njimi zdravnika dr. Kožuha, brata Rožanca in sodnika dr. Zalokarja.

Tiste, ki so ostali v baraki, so po 40 zvezali na vrv. Čez pet ur so jih natrpali v živinske vagone. Ljudje so jim hoteli dati hrano, a partizani so to preprečili. Vlak jih je odpeljal v Kočevje.

V Kočevju so jih kakšnih 350 natrpali v Dijaški dom. Pozneje so jih odgnali v opuščene italijanske barake. Tu so morali jetniki ležati na golih tleh in že tretji dan niso dobili ne hrane ne vode. Tri dni in tri noči so mednje prihajali terenci in iskali znance. Jetnike je mučil mrčes in kar naprej so jih partizani zasliševali. „Posameznike so klicali ven, nazaj pa jih ni bilo več. Jetnikom so lagali, da so jih poslali domov, v resnici pa so vse pobili...“

Nekatere, ki so se bili na Turjak samo zatekli, so odbrali za delavske bataljone. Odbrani so potem iz bataljona izginjali noč in dan. Nekaj jih je pobegnilo. Ostali so se razbežali, ko se je Kočevju bližala nemška ofenziva: partizani so sicer odločili, da bodo vsi likvidirani, a kurirja s tem poveljem so Nemci ujeli.

Tiste protirevolucijske borce, ki so se v bojih posebej izkazali, so partizani odgnali v zapore v kočevski grad. Veliko so jih skrivaj postrelili. V majhne celice so natrpali do 35 ujetnikov tako, da so mogli le stati. „Hrana — niti za žival ne bi bila... Enkrat na dan so dobili skodelico neke čorbe... Lotila se jih je griža, na stranišče jim niso dovolili. Napadla jih je kožna bolezen: vsi so bili v krastah in garjah.“

IZ PISEM

Rosario, 7. februarja 1985

Spoštovani inž. A. Matičič!

Vaše cenjeno pismo sem z veseljem prejel, za kar se Vam najiskreneje zahvaljujem.

Najprej Vam sporočam, da glasilo Tabor redno prejemam in ga z velikim zanimanjem berem tudi po dvakrat.

Zelo mi je težko, ko v Taboru berem, kako naglo se redčijo vrste med našimi dragimi Slovenci in nekateri razmeroma še precej mladi, pa se večkrat vprašam: „Kako bo nadalje s slovenskim čitanjem in revijami, ko ni dovolj mladih, ki bi jih nadaljevali.“

Še enkrat se Vam prisrčno zahvalim za pošiljanje Taborov, ki ima prednost pred vsemi drugimi revijami, kar jih je kdaj izšlo.

Hvala Vam inženir!

K--a

† Stotnik Viktor Berlot

Sonce je božalo Ande in bariloške hribe, ko se je Viktor podal na pot s hčerko, njenim možem in prijatelji. Ljubil je slovenske planine, zato je rad vsa leta obiskoval svojega bojnega prijatelja „Atamana“-Lojzeta Bavdaža v Bariločah in si po preizkušnjah v revoluciji in tujini rad dajal življenjskega poguma. Zadnje čase je precej shujšal in srce mu je oslabelo. Vsedel se je na hlod, da bi se odpočil, pa je omahnil in umrl.

Zelo sta ga prizadeli smrt brata Božota, ki je padel v boju nekje pri Sv. Treh Kraljih že po končani revoluciji, in ženina bolezen.

Bil je zgleden značaj, spoštovan domobranski poveljnik, skrben družinski oče in zvesti drug svoji dobri soprogi ge. Štefki.

Bog ga je poklical k sebi nekaj dni pred rojstnim dnevom. 20. februarja bi dopolnil 71 let.

Viktorja so položili k večnemu počitku na bariloškem pokopališču.

Naj mu bo lahka planinska zemlja!

Soborca Viktorja bomo ohranili v častnem spominu.

Družini naše sožalje!

Še eno priznanje inž. Antonu Matičiču

Na pobudo odbora je Dom v San Martinu 2. februarja 1985 priredil svojemu članu inž. Antonu Matičiču v svojih prostorih slavnostno-prijateljsko večerjo. S to večerjo je počastil in dal priznanje inž. Antonu Matičiču za diplomu častnega doktorja prava Visoke šole policijskih ved v Arizoni — ZDA z datumom 19. aprila 1983.

Gotovo je inž. Matičič do sedaj edini Slovenec, ki je prejel to priznanje — ne od Slovencev, pač pa od ameriške visoke policijske šole za svoje dolgoletno nacionalno in protikomunistično delo in kot direktor revije slovenskih protikomunističnih borcev TABOR-a.

Na večerji so bili navzoči odborniki Doma ter ožji prijatelji novega častnega doktorja prava.

Ob zaključku večerje je slavljenca pozdravil v imenu odbora Doma njen tajnik prof. Alojzij Zupan. Poudaril je, da je Dom lahko ponosen, da ima v svojih vrstah današnjega slavljenca, ki z vso vnemo in požrtvovalnostjo opravlja veliko delo med nami, in da mu z vsem srcem čestita k njegovemu častnemu doktoratu z željo, da bi bilo njegovo delovanje med nami uspešno še mnogo — mnogo let.

Govorniku se je zahvalil slavljenec inž. Matičič, ki je poudaril, da v življenju ni nikdar iskal časti, a je vesel in zadovoljen, da je dobil to visoko

priznanje od Amerikancev za svoje dolgoletno delo, ki ga bo skušal nadaljevati, in da to svoje visoko priznanje poklanja padlim in pobitim soborcem, ki so dali svoje življenje za Boga-Narod-Domovino.

Zahvalil se je odboru Doma za počastitev; enako vsem navzočim, ki so se odzvali povabilu in prišli na večerjo.

I. Vadnjal

V večernih urah

Luč na mizi brli, brli.
Vsa soba v sencah trepetá,
od zunaj v nemi samotni večer
veter buči
in budi
iz sna.
In šumno v okna valovi
ves divji nemir

Zaplahotal je plamen
in sence so vztrepetale.
Človek se zdrznil je iz svojih sanj:
zlati gradovi so se sesuli
v prepad brezdanj,
tam v nedosežnosti
so vsi upi in nade ostale.

Misel šviga kot netopir
skozi trepetajoči večer,
skozi valujoči nemir.
Kam in kod?
Kje je pot?
Človek je sklonil glavo pod perot.

PREJELI SMO

DEMOKRATSKA SREČANJA, Vol. 2, London Julij 1984. — Z veliko zamudo, ko je že mimo peto demokratsko srečanje v Londonu (28. in 29. septembra 1984), smo prejeli pričujoč zvezek s sledečo vsebino: Demokrat-ski manifest. Nujnost sodelovanja. S četrtega demokratskega srečanja (O pogojih demokratskega odpora. Idejna borba in potreba dialoga. Zahodne demokracije in režim v Jugoslaviji.). Odpori. (Spopad z inteligenco. „Resni-

ca vas bo osvobodila“.) Mišljenja. (Bosna in Hercegovina.) Odgovori. (State Department in Jugoslavija.) Za zgodovino naših dni. („Romantika“ masovnih umorov.) Poziv na peto demokratsko srečanje. Načrt dnevnega reda Petega demokratskega srečanja. In memoriam (Patriot in demokrat viteškega kova — Radoje Knežević. — Vujadin Mijović.) — Naslov, na katerega naj se obračajo somišljeniki in podporniki: Steering Committee of the Democratic Encounters from Yugoslavia, 66 Dennington Park Road, London NW6, England.

THE SOUTH SLAV JOURNAL — Winter 1983/84, Vol. 6, No. 4 (22)
— 7 Chesterford Gardens, London NW3 7DD — Editorial Board: N. Marčetič MA, U. Loring MA, M. Davis ALA, Z. Antić, D. Pleničar, P. Taylor, Dj. Novaković. — **CONTENTS:** — To our Readers and Friends. — **Features:** Dragoslav Georgevich, Two Days in Yugoslav History: March 25&27, 1941 (IV). A. Ross Johnson, Yugoslavia's Significance for the West. — **Balkans Report:** Patrick Moore, Balkan Politics: December 1983 — February 1984. — **Book Reviews:** Ed. by George Weissman and Duncan Williams: The War Correspondence of Leon Trotsky: The Balkan Wars 1912-13, by Hugh Seton-Watson. — Dissident and Human Rights in Yugoslavia by SSJ's Human Rights Editor: — Dr. Šešelj Jailed — Vladimir Dediđer's Appeal to the Russell Tribunal. — Yugoslav President finds Dissidents "guilty". — The Indictment against the "Belgrade Six". — Croats denounce Anti-Dissident Drive in Serbia. — Slovene Petition: Concern over Police Action against Dissidents. — **Notes on Contributors.** — **Books and Periodicals received.** — Pričujoči zvezek je posebej zanimiv; ne samo zaradi izredne kakovosti gradiva, ki smo ga v SSJ že vajeni, temveč v danih prilikah predvsem zato, ker je večina vsebine posvečena ozadju proslulega procesa proti „belgrajski šestorici“, o katerem je na vidnih mestih že poročal ves svetovni tisk. Toda nikjer ni bilo gradivo obdelano tako popolno kot v pričujočem zvezku SSJ-a; saj prinaša angleške prevode celotnega besedila obtožnice, ki je že sama na sebi neprecenljiv dokument časa in razmer v današnji Jugoslaviji, Dediđerovo pismo Russellovemu sodišču ter hrvaški in slovenski protest, kakor tudi poročila in podrobnosti v tej zvezi. Za nas je posebej zanimivo, da imamo pred seboj menda kar prvi protest, ki je prišel v svetovno javnost iz Slovenije. Podpisalo ga je 148 kulturnih in javnih delavcev, ki so v SSJ-u poimensko navedeni, in med katerimi najdemo od upokojenega sodnika ustavnega sodišča Milana Apiha in generala Jožeta Borštnarja do zdravnikov, znanstvenikov, igralcev, kiparjev, umetnikov, študentov in celo bolniških strežnic tudi nekatera dobro poznana imena, kot npr. Tomaž Šalamun, Branko Hofman, Niko Grafenauer, Veno Taufer, Taras Kermavner itd., kar daje slutiti, da se je končno začelo tudi v Sloveniji nekaj premikati... — Kot vedno, moramo SSJ-u čestitati posebej za ta zvezek s priporočilom našim bralcem, da ga podprejo z naročbo in darili v tiskovni sklad, zakaj težko bomo kedaj še prišli do glasnika s tako kakovostnim krogom sodelavcev in bralcev po vsem svetu, če bi zaradi gmotnih težav moral utihniti.

DAROVALI SO

Od 1. 1. 1985. do 28. 2. 1985.

Za Zavetišče:

..	Ša	
Drnovšek Rudi	5.000	
Jerončič-Kralj Marija	5.000	
Japelj Anton	1.000	
V spomin na pok. <i>Dr. Milana Zajca:</i>		
Inž. Matičič — družina	1.000	
V spomin na domače:		
Šurman — družina	500	
(v dol.)		
Šušteršič — družina, Kanada	50	
V spomin na pok. <i>Julko Grabnar:</i>		
Zajec Milan	15	

Tiskovni Sklad Tabor:

Ša

Skubic Anton	350
Vester Franc	350
Škerlj Stane	350
Bizjan Štefan	1.350
Hribar Marjan	850
N. N., Miramar	500
N. N., V. Ballester	1.000
(v dol.)	
Medved Ana	11
Omahen Polde	2
Zabukovec Domen	8
Štepec Slavko	8
Brkopec Ivan	8
Smolič Jože	20
Križman Jože	3
Hren Franc	50
Plečnik Matija	100

Koritnik Tone	8
Zupančič Polde	8
Zupančič Anton	8
Štefe Ciril	3
Urankar Frank	6
Merc Rudi	10
Pogačnik Branko	10
Skubic Janez	3
Dr. Resman Mate	8
Zajec Milan	10
Zajec Karel	8
Dolinar Milan	8
Kosmač Ivan	8

Socialni Sklad Tabor:

(v dol.)

Mejač Franjo	20
Štibernik P.	8

Za drogove za zastave na Orlovem vrhu na Pristavi:

(v dol.)

Zajec Milan	20
Dejak Franc	20
Zupančič Hinko	20
Hočevar Ivan	20
Dolinar Milan	20
Dovjak Jože	20
Petrič Lojze	20
Arko Jože	20
Pust Milko	20
Skubic Janez	20
Hočevar Matevž	20
Rezonja Štefan	20
Kristanc Jože	20
Zupančič Polde	20
Oreh Filip	20
Končar Cveto	20

.....

SVOBODNI TERMITI, NA DELO! NISTE VEČ SAMI! REVOLUCIJA POŠTENJA, KI SO JO ZA ZGLED VSEMU SVOBODOLJUBNEMU ČLOVEŠTVU SPROŽILI SLOVENSKI DOMOBRANCI, IN ZA KATERO SO BILI ŽRTVOVANI NAŠI MUČENCI PRED 40 LETI, DANES ŽE POGANJA KLICE NA VSEH CELINAH ZEMELJSKE OBLE!

V S E B I N A

Quadragesimo aniversario	33
Štirideseta obletnica	35
PRIČE: Vencelj Dolenc	37
ZA ČIŠČENJE POJMOV: Med nas je usekalo... (TABOR DSPB Argentina)	43
Stara pesem v novem letu (NF)	46
NAŠI PODPIRANCI PIŠEJO	49
Srečanje z zgodovino (PK)	50
Stanko Mustar — 60-letnik	54
IZ DRUŠTEV	55
September 1945	58
IZ PISEM	61
† Stotnik Viktor Berlot	62
Še eno priznanje inž. Antonu Matičiču	62
V večernih urah (I. Vadnjač)	63
PREJELI SMO	63
DAROVALI SO:	III
„Slovenija, dežela moje radosti in moje bolečine“ (Mirko Kozina) 257—272	

Correo Argentino Sucursal J. L. Suárez (Bs. As.)	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 8133
	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 2419